

บทที่ ๓

การเปรียบเทียบและการใช้อัฒพจน์

ในการสื่อสารไปยังผู้ฟัง ผู้พูดอาจกล่าวถึงสิ่งหนึ่งสิ่งใดอย่างตรงไปตรงมาเพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจ แต่เมื่อผู้พูดจะต้องกล่าวข้อความยาว ๆ การสื่ออย่างตรงไปตรงมา บางครั้งอาจทำให้สิ่งที่พูดนั้นน่าเบื่อและน่าสนใจน้อยลง ดังนั้นผู้พูดจะต้องหากลวิธีทางภาษาที่จะทำให้การสื่อข้อความนั้นเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม แต่ยังคงความหมายของข้อความตามที่ต้องการ ผู้พูดอาจใช้ภาษาที่ไม่ตรงไปตรงมา แต่สามารถสื่อความหมายได้ตามความต้องการนี้ ผู้พูดอาจใช้การเปรียบเทียบ นอกจากนี้การยกข้อความจากเอกสาร คำพูด หรือคำประพันธ์ของผู้อื่นมากกล่าวหรือที่เรียกว่า อัฒพจน์ ก็ช่วยให้คำปราศรัยน่าสนใจ

ในการปราศรัยหาเสียง นอกจากผู้ปราศรัยจะโน้มน้าวชักจูงใจผู้ฟังด้วยการใช้ถ้อยคำสำนวนเพื่อแสดงเจตนาต่าง ๆ ผู้ปราศรัยยังกล่าวถึงบุคคล สิ่ง หรือเหตุการณ์ โดยการเปรียบเทียบและการใช้อัฒพจน์เพื่อให้คำปราศรัยของตนมีความชัดเจน น่าสนใจ และเพื่อสร้างความประทับใจให้แก่ผู้ฟังด้วย ซึ่งได้กล่าวมาบ้างแล้วในบทที่ ๒ ในเรื่องของการใช้ถ้อยคำสำนวนแสดงความน่าเชื่อถือ หน้า ๑๐๓ และการใช้ถ้อยคำสำนวนเพื่อสร้างความสนใจ หน้า ๒๒๒-๒๒๖ ส่วนในบทที่ ๓ นี้ จะกล่าวถึงการเปรียบเทียบและการใช้อัฒพจน์ในคำปราศรัยหาเสียงอย่างละเอียด โดยจะแยกกล่าวตามลำดับ ดังนี้

๑. การเปรียบเทียบ
๒. การใช้อัฒพจน์

๑. การเปรียบเทียบ

การเปรียบเทียบเป็นการกล่าวโดยโยงสิ่งหนึ่งไปยังอีกสิ่งหนึ่งเพื่อให้เห็นความสัมพันธ์ว่าสิ่งหนึ่งเหมือนหรือต่างจากอีกสิ่งหนึ่งอย่างไร ผู้พูดอาจจะโยงจากสิ่งที่เคยรู้ไปยังสิ่งที่ยังไม่รู้ ซึ่งจะทำให้ผู้ฟังได้รับความรู้ใหม่ และทำความเข้าใจกับความรู้นั้นได้อย่างรวดเร็วและชัดเจนยิ่งขึ้น นอกจากนี้ การเปรียบเทียบยังมีลักษณะที่ช่วยเร่งความสนใจผู้ฟังให้คล้อยตามได้โดยง่าย (ยุพา ส่งศิริ, ๒๕๓๓) ดังนั้นในการปราศรัยหาเสียง ผู้ปราศรัยจึงใช้การเปรียบเทียบเพื่อเสริมให้คำปราศรัยน่าเชื่อถือและน่าสนใจมากยิ่งขึ้น

ในการเปรียบเทียบนั้น ผู้ปราศรัยอาจจะเปรียบเทียบกับบุคคล สัตว์ สิ่งของ สิ่งที่เป็นธรรมชาติหรือเหตุการณ์เรื่องราวต่าง ๆ ก็ได้ โดยเปรียบเทียบลักษณะหรือสภาพที่เหมือนหรือคล้ายคลึงกัน หรือเปรียบเทียบลักษณะหรือสภาพที่แตกต่างกัน การใช้ภาษาเพื่อแสดงการเปรียบเทียบนั้น ผู้ปราศรัยอาจจะใช้คำหรือวลีแสดงการเปรียบหรือไม่ก็ได้ คำนั้นอาจเป็นคำนาม คำกริยา หรือคำเชื่อมแสดงการเปรียบเทียบ และวลี อาจเป็นนามวลีหรือกริยาวลีแสดงการเปรียบเทียบ นอกจากนี้ผู้ปราศรัยยังอาจเปรียบเทียบในลักษณะของการใช้สมญานามอีกด้วย ซึ่งจะกล่าวโดยละเอียดต่อไป เมื่อกล่าวถึงการเปรียบเทียบในลักษณะต่าง ๆ

ลักษณะการเปรียบเทียบที่ผู้ปราศรัยใช้ในการปราศรัยหาเสียง พบว่ามี ๒ ลักษณะ คือ การเปรียบเทียบเหมือนและการเปรียบเทียบต่าง

๑.๑ การเปรียบเทียบเหมือน

การเปรียบเทียบเหมือนเป็นการเปรียบเทียบบุคคล สิ่งต่าง ๆ หรือเหตุการณ์ที่มีลักษณะหรือสภาพเหมือนหรือคล้ายคลึงกัน อาจเป็นการเปรียบกับบุคคล สัตว์ สิ่งของ เหตุการณ์ หรือสถานที่ ส่วนเนื้อหาของสิ่งที่นำมาเปรียบนั้นจะเป็นสิ่งที่ผู้ปราศรัยคิดว่าผู้ฟังคุ้นเคยหรือรู้จักแล้ว ซึ่งจะช่วยให้ผู้ฟังนึกเห็นภาพและเกิดความเข้าใจได้ง่ายและชัดเจนขึ้น

การเปรียบเทียบที่ผู้ปราศรัยใช้ในการปราศรัยหาเสียงที่พบ จะเป็นการเปรียบเทียบบุคคล การเปรียบกับสัตว์หรือสิ่งที่ชั่วร้าย การเปรียบกับวัตถุสิ่งของหรือสิ่งที่เป็นธรรมชาติ การเปรียบกับเหตุการณ์หรือสถานการณ์ และการเปรียบกับสถานที่

๑.๑.๑ การเปรียบกับบุคคล

การเปรียบกับบุคคลในที่นี้จะรวมอาชีพของบุคคล อากาการของบุคคล เหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่เกิดแก่บุคคลนั้นด้วย บุคคลที่จะยกมาเปรียบมักจะเป็นบุคคลสำคัญที่มีชื่อเสียง เป็นที่รู้จักโดยทั่วไป ซึ่งมีลักษณะหรือสภาพที่เกิดแก่บุคคลนั้นคล้ายคลึงกันหรือเหมือนกันกับบุคคลที่ผู้ปราศรัยต้องการกล่าวถึง ส่วนอาชีพและอาการของบุคคลที่นำมาเปรียบจะเป็นสิ่งที่ผู้ฟังรู้จักและคุ้นเคย ซึ่งจะทำให้การเปรียบนั้นชัดเจนและผู้ฟังเข้าใจได้ง่าย

ในการแสดงการเปรียบเทียบ ผู้ปราศรัยจะกล่าวเป็นข้อความ โดยการอ้างถึงบุคคลและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับบุคคลนั้น อาจจะมีคำกริยาแสดงการเปรียบเทียบได้แก่ คำว่า "เหมือน" ถ้าเป็นการเปรียบเทียบในลักษณะที่ "เปรียบเป็น" ก็อาจจะมีคำกริยา "เป็น" หรือไม่มีก็ได้ โดยผู้ปราศรัยใช้ถ้อยคำส่วนมากกล่าวถึงสิ่งที่ต้องการเปรียบในทันที ซึ่งอาจเป็นสมมุติฐานก็ได้ ผู้ปราศรัยอาจกล่าวในลักษณะของการยกตัวอย่างเปรียบเทียบ โดยอาจจะมีคำเชื่อมแสดงการเปรียบเทียบ ได้แก่ คำว่า "ดั่ง" "เช่นเดียวกับ" หรือคำนามแสดงการเปรียบเทียบ ได้แก่ "เครื่องเปรียบเทียบ" หรือใช้การกล่าวชานามวลี หรือกริยาวลี หรือการซ้ำบางส่วนของวลี เพื่อแสดงว่าผู้ปราศรัยต้องการจะโยงให้เห็นความเหมือนหรือคล้ายคลึงกันของสิ่งที่เกิดแก่บุคคลที่กล่าวถึงนั้น

ตัวอย่าง

ทันทีที่ท่านก้าวย่างเข้าสู่การเมืองพลเอกชวลิต ยงใจยุทธมีศัตรู พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ ถูกโจมตี และพลเอกชวลิต ยงใจยุทธถูกกล่าวหา ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการเมืองในระบบคอมมิวนิสต์ ไม่ว่าจะมิจิตเจตนาในการที่จะล้มล้างสถาบันพระมหากษัตริย์...

เราสูญเสียทรัพยากรบุคคลดี ๆ มากมาแล้ว ไม่ว่าจะ เป็น หลวงประดิษฐมนูธรรม ซึ่งเป็นรัฐบุรุษอาวุโสของวงการการเมืองไทย เป็นผู้เกิดบัลลังก์ไว้สูงสุด เป็นผู้กอบกู้เอกราชของประเทศชาติของเรา แต่กระแสนการเมืองพัดผันจนท่านไม่มีโอกาสที่จะล้มล้มบนแผ่นดินไทย หรือตั้งอาจารย์ดอกเตอร์ป่วย อึ้งภากรณ์ ซึ่งเป็นนักเศรษฐกิจการคลังที่มีชื่อเสียงและมีลูกศิษย์ลูกหาเต็มบ้านเต็มเมือง เป็นนักประชาธิปไตยที่ผู้คนทั้งบ้านทั้งเมืองยอมรับ จนกระทั่งบัดนี้ท่านอาจารย์ป่วย อึ้งภากรณ์ของเราก็ยังไม่สามารถกลับมาอยู่บนแผ่นดินเกิดอย่างผาสุก ท่านจะต้องอยู่ยังต่างประเทศ พี่น้องทั้งหลาย บุคคลสำคัญต่าง ๆ ในวงการการเมืองไทยก็ไม่ว่างวันที่จะถูกสาดโคลนและป้ายสี ท่านอานันท์ ปันยารชุน นายกรัฐมนตรีคนปัจจุบันนี้ สมัยหนึ่งก็เคยถูกกล่าวหาว่าเป็นผู้ที่นิยมเสื่อมาสน์ลัทธิคอมมิวนิสต์ จนจะต้องออกจากราชการในตำแหน่งปลัดกระทรวงการต่างประเทศ กว่าจะกลับมาจะพิสูจน์ได้ว่าคนอย่างอานันท์ ปันยารชุน ก็เป็นคนรักชาติ รักประชาธิปไตย และเป็นคนที่สัตย์ต่อแผ่นดินคนหนึ่ง เกือบจะสายไปแล้ว

(วีระ มุสิกพงษ์, ความหวังใหม่)

ผู้ปราศรัยของพรรคความหวังใหม่ คือ นายวีระ มุสิกพงษ์ พูดกล่าวแก้ให้หัวหน้าพรรคของตน คือ พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ ที่ถูกกล่าวหาว่าไม่จงรักภักดี คิดจะล้มล้างสถาบันพระมหากษัตริย์และนิยมความคิดแบบคอมมิวนิสต์ โดยผู้ปราศรัยใช้วิธีการเปรียบเทียบกับบุคคลสำคัญที่มีความรู้ ความสามารถ และทำคุณประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติจนเป็นที่ยอมรับอย่าง หลวงประดิษฐมนูธรรม ดร.ป่วย อึ้งภากรณ์ และนายอานันท์ ปันยารชุน แต่ต้องถูกกล่าวหาว่าเป็นผู้ที่คิดจะล้มล้างสถาบันพระมหากษัตริย์และนิยมลัทธิคอมมิวนิสต์ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นบุคคลทั้ง ๓ นั้น ประชาชนโดยส่วนใหญ่มองว่าท่านอยู่แล้ว ผู้ปราศรัยได้กล่าวถึงหลวงประดิษฐมนูธรรม (นายปรีดี พนมยงค์) และดร.ป่วย อึ้งภากรณ์ เพื่อให้เห็นว่า ทั้งหลวงประดิษฐมนูธรรมและดร.ป่วย อึ้งภากรณ์ เป็นผู้ที่มีความจงรักภักดี เทิดทูนพระมหากษัตริย์และเป็นนักประชาธิปไตย ดังที่ผู้ปราศรัยใช้คำว่า "เป็นผู้เกิดบัลลังก์ไว้สูงสุด" และ "วีรบุรุษอาวุโสของวงการการเมืองไทย" เมื่อกล่าวถึงหลวงประดิษฐมนูธรรม และใช้คำว่า "นักประชาธิปไตย" เมื่อกล่าวถึง ดร.ป่วย อึ้งภากรณ์ แต่บุคคลทั้ง ๒ ท่านกลับถูกกล่าวหา ในที่สุดประเทศชาติต้องสูญเสีย "ทรัพยากรบุคคลดี ๆ" ทั้ง ๒ ท่านไป ขณะเดียวกัน ถ้าหากเปิดโอกาสให้ผู้ถูกกล่าวหาได้พิสูจน์

ตัวเอง ประเทศชาติก็จะได้บุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ เข้ามาทำงานเช่นเดียวกับนาย อานันท์ ปันยารชุน ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีบริหารประเทศจนเป็นที่ ยอมรับ

ผู้ปราศรัยได้นำตัวอย่างของบุคคลทั้ง ๓ ท่านนี้มาโยงให้เห็นความ คล้ายคลึงกันของเหตุการณ์ที่เกิดแก่พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ เพื่อต้องการจะสื่อให้ผู้ฟังตระหนักว่า หากประชาชนยอมรับและตัดสินใจในทันทีว่า ข้อกล่าวหาที่มีต่อพลเอกชวลิต ยงใจยุทธเป็นความจริง ประเทศชาติก็อาจจะสูญเสียบุคคลดี ๆ ไปอีกก็ได้ แต่ถ้าหากเปิดโอกาสให้พลเอกชวลิต ยงใจ ยุทธ ได้พิสูจน์ตัวเอง ประเทศชาติก็จะได้บุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ และมีความซื่อสัตย์เข้า มาบริหารประเทศ

การใช้วิธีการเปรียบเทียบกับบุคคลสำคัญของประเทศชาติเช่นนี้ นอก จากผู้ปราศรัยจะช่วยแก้ข้อกล่าวหาที่มีต่อหัวหน้าพรรคของตนแล้ว ยังทำให้ผู้ฟังเกิดความเห็นใจ หัวหน้าพรรค คือ พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ ที่เป็นคนมีความรู้ ความสามารถ ตั้งใจที่จะทำคุณ ประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติ แต่กลับต้องถูกกล่าวหาอย่างไม่เป็นธรรม นอกจากนี้ยังสื่อให้ เข้าใจได้ว่า หากต้องการให้พลเอกชวลิต ยงใจยุทธได้พิสูจน์ตัวเอง ประชาชนก็ควรที่จะเปิด โอกาสด้วยการเลือกพลเอกชวลิต ยงใจยุทธเป็นผู้แทนราษฎรเข้าไปบริหารประเทศเช่นเดียวกับ นายอานันท์ ปันยารชุนได้เข้ามาแล้วในขณะดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี

ผู้ปราศรัยได้ยกตัวอย่างบุคคลมาเปรียบเทียบ โดยมีคำเชื่อมแสดงการ ยกตัวอย่าง ได้แก่ "หรือตั้ง" และมีการกล่าวซ้ำบางส่วนของวลี คือ ส่วนต้นและ ส่วนท้ายของกริยาวลี ได้แก่ "ถูกกล่าวหาไม่ว่าจะเป็นเรื่องการนิยมนาระบบของคอมมิวนิสต์" กับ "ถูกกล่าวหาว่าเป็นผู้ที่นิยมเสื่อมาसानลัทธิคอมมิวนิสต์" เพื่อแสดงให้เห็นถึงความคล้ายคลึงกัน ของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

ตัวอย่าง

เมื่อปี ๒๕๒๔ มีการปฏิวัติเกิดขึ้นในประเทศไทย คณะปฏิวัติได้เข้ายึดทุกสิ่งทุกอย่างไว้ใน ศูนย์กลางกรุงเทพมหานครแล้ว และในวันที่ทันใดที่ได้เข้ายึดนั้น ได้ประกาศปลดผม พลตรี อาทิตย์ กำลังเอกออกจากราชการ ไม่มีเบี้ยหวัด บำเหน็จบำนาญครับ ถ้าผมยอมรับความ ไม่ถูกต้องอันนั้น ผมไม่มีแผ่นดินจะอยู่ ผมต้องเร่ร่อน ความไม่ถูกต้อง ความไม่ชอบธรรม ผม ต่อสู้และการต่อสู้ของผมก็พบความสำเร็จ คณะปฏิวัติไม่สามารถปฏิวัติได้ ไม่สามารถจะทำความ สำเร็จได้ ต้องกลายเป็นกบฏ ต้องมีความผิด...

กระผมต้องเอาตัวอย่างของตัวเองมาเป็นเครื่องเปรียบเทียบเพราะกระผมได้ถูก คณะปฏิวัติปลดจากราชการ เช่นเดียวกับพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ ถูกควบคุมตัว

(อาทิตย์ กำลังเอก, ชาติพัฒนา)

ผู้ปราศรัยคือพลเอกอาทิตย์ กำลังเอก ได้ยกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับ ตัวเองคือการถูกคณะปฏิวัติปลดจากราชการเพื่อให้ผู้ฟังเห็นว่าเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้องชอบธรรม มา เป็นตัวอย่างเปรียบเทียบกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับหัวหน้าพรรคของตนคือพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ เพื่อให้ผู้ฟังเห็นว่าสิ่งที่เกิดขึ้นกับพลเอกชาติชายนั้นเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง การเปรียบเทียบเช่นนี้ทำให้ ผู้ฟังเกิดความรู้สึกเห็นใจพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณที่ถูกคณะปฏิวัติควบคุมตัว นอกจากนี้ยังเป็นการสื่อให้เข้าใจได้ว่า ควรจะให้โอกาสพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ ได้พิสูจน์ความถูกต้องนั้นเช่นเดียวกับคนที่ได้ต่อสู้เพื่อความถูกต้องจนประสบความสำเร็จจนที่สุดในที่สุด

ผู้ปราศรัยใช้การยกตัวอย่างเหตุการณ์ของบุคคลมาเปรียบเทียบ โดยการใช้นามวลีแสดงตัวอย่าง ได้แก่ "ตัวอย่างของตัวเอง" และใช้นามวลีแสดงการเปรียบเทียบ ได้แก่ "เครื่องเปรียบเทียบ" และคำเชื่อมแสดงการเปรียบเทียบเหมือน ได้แก่ "เช่นเดียวกับ" เพื่อเปรียบเทียบให้ผู้ฟังเห็นว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนั้นคล้ายคลึงกัน

ตัวอย่าง

พี่น้องจะต้องเป็นกรรมการตัดสินมวยบนเวทีแล้วต้องตัดสินว่า ถ้าเมื่อฝ่ายแดงเป็นฝ่ายดี ฝ่ายแดงมีฝีมือ ฝ่ายแดงชกดี ต้องตัดสินให้ฝ่ายแดงชนะครับ และในทางตรงกันข้าม ถ้าเห็นว่าฝ่ายน้ำเงินไม่ดี ไม่มีความสามารถ ชกก็ไม่ดี แล้วก็ชอบชกได้เข็มขัด ต้องตัดสินให้ฝ่ายน้ำเงินแพ้ครับ

(อาทิตย์ อุไรรัตน์, เสรีธรรม)

ผู้ปราศรัยนำอาชีพของบุคคลมาเปรียบเทียบ ๒ ประการ ประการแรก เปรียบประชาชนที่จะต้องตัดสินใจเลือกนักการเมืองที่ลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในครั้งนี้ว่าเป็นกรรมการตัดสินมวยบนเวที ประการที่สอง เปรียบนักการเมืองที่สมัครรับเลือกตั้งที่มีการแบ่งเป็น ๒ ฝ่าย กับนักมวยซึ่งแบ่งเป็นนักมวยมุมแดงและมุมน้ำเงิน นักการเมืองที่อยู่ฝ่ายประชาธิปไตยเปรียบเป็นนักมวยที่อยู่มุมแดง ถ้าประชาชนเห็นว่าเป็นฝ่ายถูกต้องและมีความสามารถ ประชาชนต้องตัดสินให้ชนะ คือเลือกนักการเมืองที่อยู่ฝ่ายประชาธิปไตยเป็นผู้แทนราษฎร ส่วนนักการเมืองที่ไม่ดี ไม่มีความสามารถ เปรียบเป็นนักมวยมุมน้ำเงิน ประชาชนต้องตัดสินให้แพ้ คือไม่เลือกนักการเมืองฝ่ายนี้เป็นผู้แทนราษฎร

การเปรียบเทียบเช่นนี้นอกจากจะทำให้ผู้ฟังเข้าใจสิ่งที่ผู้ปราศรัยต้องการจะสื่ออย่างชัดเจนแล้ว ยังเป็นการเรียกความสนใจจากผู้ฟังด้วย เนื่องจากกีฬาชกมวยเป็นกีฬาที่คนไทยชื่นชอบมาก ผู้ฟังสามารถโยงความคิดได้ง่าย ในการแสดงการเปรียบเทียบ ผู้ปราศรัยเปรียบเทียบโดยใช้คำกริยา "เป็น" หรือไม่มีคำแสดงการเปรียบเทียบก็ได้ โดยกล่าวถึงสิ่งที่เปรียบเทียบทันที ได้แก่ "ฝ่ายแดง" "ฝ่ายน้ำเงิน"

ตัวอย่าง

ท่านทั้งหลายกำลังจะต้องเป็นผู้พิพากษา เป็นผู้พิพากษาที่ไม่ต้องเรียนกฎหมาย เป็นผู้พิพากษาที่ไม่ต้องใส่เสื้อเนา ครับ แต่ว่าวันที่ ๑๓ กันยายน ท่านจะต้องไปตัดสินครับ

(อุทัย พิมพ์ใจชน, เอกภาพ)

ผู้ปราศรัยนำอาชีพของบุคคลคือผู้พิพากษามาเปรียบเทียบ โดยเปรียบเทียบประชาชนที่จะต้องตัดสินใจเลือกผู้แทนราษฎรในวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๓๕ ว่าเป็นผู้พิพากษาที่จะต้องทำหน้าที่ตัดสินใจเลือกนักการเมืองที่จะเป็นผู้แทนราษฎร การเปรียบเทียบเช่นนี้จะทำให้ผู้ฟังเข้าใจได้ชัดเจน เนื่องจากเป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปว่าอาชีพผู้พิพากษามีหน้าที่หลักคือตัดสินคดีความด้วยความถูกต้อง ยุติธรรม และมีเหตุผล ผู้ปราศรัยนำมาเปรียบกับประชาชนที่จะต้องทำหน้าที่ตัดสินใจเลือกนักการเมืองที่สมควรรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพื่อสื่อให้ผู้ฟังเข้าใจว่าการตัดสินนั้นจะต้องยึดหลักแห่งความถูกต้อง ยุติธรรมและมีเหตุผลเสมือนเป็นผู้พิพากษาเพียงแต่เป็นผู้พิพากษาที่ไม่ต้องเรียนกฎหมาย และไม่ต้องสวมเสื้อเนติบัณฑิตเท่านั้น การแสดงการเปรียบเทียบ ผู้ปราศรัยจะใช้ลักษณะการ"เปรียบเทียบ" โดยใช้คำแสดงการเปรียบเทียบ ได้แก่ คำว่า "เป็น"

ตัวอย่าง

ปรากฏการณ์ที่แสดงถึงความผิดพลาด เราคงจะได้เห็นแล้ว เมื่อเด็ก ๒ ฝ่ายทะเลาะกัน ตีกันหัวร้างข้างแตก จนไม่คำนึงถึงว่าประเทศชาติจะพังพินาศ เด็ก ๒ คนนั้นถูกเรียกมานั่งหน้าจอทีวี

(อาทิตย์ อุไรรัตน์, เสรีธรรม!)

ผู้ปราศรัยจะมีได้ระบุชื่อบุคคล แต่จากเนื้อความก็ทำให้เข้าใจได้ว่าผู้ปราศรัยต้องการจะเปรียบเทียบพลเอกสุจินดา คราประยูร และพลตรีจำลอง ศรีเมืองที่ขัดแย้งกันว่าเป็นเด็ก ๒ ฝ่ายที่ทะเลาะกัน จนก่อให้เกิดเหตุการณ์ร้ายแรงในเดือนพฤษภาคม ๒๕๓๕ และการที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้พลเอกสุจินดา คราประยูร และพลตรีจำลอง ศรีเมือง เข้าเฝ้าฯ เพื่อยุติเหตุการณ์ดังกล่าวซึ่งได้มีการถ่ายทอดทางสถานีโทรทัศน์นั้น ผู้ปราศรัยได้นำมาเปรียบว่าเหมือนเด็ก ๒ คนถูกเรียกมานั่งหน้าจอทีวี

การที่ผู้ปราศรัยเปรียบผู้ที่กล่าวถึงกับเด็ก เพื่อต้องการให้ผู้ฟังเห็นความคิดและการกระทำของบุคคลทั้ง ๒ นั้นยังไม่มีความเป็นผู้ใหญ่ มีสำนึกในความรับผิดชอบไม่มากนัก และตัดสินใจกระทำการด้วยอารมณ์มากกว่าเหตุผล จนทำให้เกิดเหตุการณ์ร้ายแรงขึ้น

ลักษณะของการเปรียบเทียบจะเป็นการ "เปรียบเทียบ" โดยไม่มีคำกริยาหรือคำเชื่อมแสดงการเปรียบเทียบ แต่ใช้นามวลีกล่าวถึงสิ่งที่ต้องการเปรียบเทียบ ได้แก่ "เด็ก ๒ ฝ่าย" "เด็ก ๒ คนนั้น"

ตัวอย่าง

มีคำสั่งตั้งแต่สมัยพลเอกเปรม มาจนถึงพลเอกชาติชาย ปัญหาต่าง ๆ คำสั่งก็เหมือน
สั่งขี้มูก ปัญหาไม่ได้รับการแก้ไข

(สุชาติ ศรีสังข์, เอกภาพ)

ผู้ปราศรัยนำอาการของบุคคลคือการสั่งน้ำมูกมา เปรียบเทียบกับคำสั่งของบุคคลในลักษณะที่ว่า คำสั่งที่จะแก้ไขปัญหาต่าง ๆ มีมาตั้งแต่ในสมัยพลเอกเปรม ตีณสุลานนท์ จนถึงพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณแต่การสั่งก็เหมือนกับการสั่งขี้มูก ผู้ปราศรัยเปรียบเช่นนี้เพื่อแสดงให้เห็นว่าคำสั่งนั้นไร้ความหมาย ไร้ความสำคัญที่จะส่งผลให้เกิดเหตุการณ์ใด ๆ ขึ้นมา และทำให้ผู้ฟังรู้สึกว่าเป็นคำสั่งที่ไร้ความหมายจริง ๆ ผู้ปราศรัยแสดงการเปรียบเทียบด้วยการใช้คำกริยาแสดงการเปรียบเทียบเหมือน ได้แก่ คำว่า "เหมือน" และมีการเล่นคำว่า "สั่ง" ซึ่งเป็นคำพ้องเสียงกัน แต่มีความหมายต่างกัน โดยคำว่า "สั่ง" ในคำว่า "คำสั่ง" มีความหมายว่าบอกให้ทำ แต่คำว่า "สั่ง" ในกริยาสี "สั่งขี้มูก" มีความหมายว่า ใช้ลมดันน้ำมูกออกจากจมูกโดยแรง

ตัวอย่าง

นักต่อสู้ นักประชาธิปไตย อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศ อดีตประธานสภา
ผู้แทนราษฎร ปัจจุบันหัวหน้าพรรคเสรีธรรม วีรบุรุษประชาธิปไตย ครั้น

(พิณิจ จารุสมบัติ, เสรีธรรม)

ผู้ปราศรัยเปรียบ ดร.อาทิตย์ อุไรรัตน์ หัวหน้าพรรคเสรีธรรมว่าเป็น "วีรบุรุษประชาธิปไตย" ในลักษณะ "เปรียบเทียบ" ด้วยการใช้สมญานาม เนื่องมาจากการกระทำ

เมื่อครั้งที่ ดร.อาทิตย์ อุไรรัตน์ยังดำรงตำแหน่งเป็นประธานสภาผู้แทนราษฎร และได้กราบบังคมทูลเสนอชื่อนายอานันท์ ปันยารชุน เป็นนายกรัฐมนตรีสืบต่อจากพลเอกสุจินดา คราประยูร เพื่อให้รักษาการในระหว่างรอจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรชุดใหม่ การกระทำของ ดร.อาทิตย์ อุไรรัตน์ครั้งนั้นหลายคนยกย่องว่าเป็นการกระทำที่กล้าหาญ รักษาแนวทางที่ถูกต้องในระบอบประชาธิปไตย เนื่องจากในขณะนั้น ดร.อาทิตย์ อุไรรัตน์ เป็นสมาชิกพรรคสามัคคีธรรมซึ่งเป็นพรรคร่วมฝ่ายรัฐบาล เมื่อนายณรงค์ วงศ์วรรณ หัวหน้าพรรคสามัคคีธรรม ซึ่งมีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมากที่สุด ไม่มีความเหมาะสมที่จะดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ดังนั้น จึงน่าจะเป็นพลเอกสมบุญ ระหงษ์ หัวหน้าพรรคชาติไทย ซึ่งมีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นอันดับ ๒ แต่เนื่องจาก ดร.อาทิตย์ อุไรรัตน์ เห็นว่าพรรคชาติไทยเป็น ๑ ในพรรคร่วมรัฐบาลที่เสนอพลเอกสุจินดา คราประยูรเป็นนายกรัฐมนตรี จนเกิดเหตุการณ์เดือนพฤษภาคม ๒๕๓๔ หากเสนอชื่อพลเอกสมบุญ ระหงษ์ อาจสร้างความไม่พอใจให้กับประชาชนได้ จึงเสนอชื่อนายอานันท์ ปันยารชุนเป็นนายกรัฐมนตรี หลายคนจึงนำการกระทำครั้งนี้มาเปรียบว่าเป็นการกระทำของบุคคลที่สมควรยกย่องให้เป็นวีรบุรุษ จึงเรียกว่า "วีรบุรุษประชาธิปไตย"

๑.๑.๒ การเปรียบกับสัตว์หรือสิ่งชั่วร้าย

การเปรียบเทียบกับสัตว์ มีทั้งการเปรียบในทางที่ดีและในทางที่ไม่ดี สัตว์ที่ผู้ปราศรัยนำมาเปรียบในทางที่ดีนั้น ส่วนใหญ่จะเป็นสัตว์ที่มีความสำคัญ แสดงถึงความยิ่งใหญ่ เช่น ช้าง ช้างเผือก วัว เสือ แม้เป็นสัตว์ตัวเล็กแต่ก็เป็นสัตว์ที่มีความสำคัญ เช่น หนูที่สามารถช่วยสิงโตให้รอดพ้นจากอันตรายได้ อย่างนิทานเรื่องราชสีห์กับหนูในนิทานอีสป เป็นต้น ส่วนการเปรียบเทียบกับในทางที่ไม่ดีมักจะเป็นเปรียบกับสัตว์ที่มีความชั่วร้าย เช่น เสือสิงกระทิงแรด จระเข้ หรือเปรียบกับสิ่งชั่วร้าย ได้แก่ มาร มารจันเลง

นอกจากนี้ ผู้ปราศรัยยังเปรียบกับสิ่งที่เกี่ยวข้องกับสัตว์เพื่อใช้ในการอธิบายให้ผู้ฟังเห็นภาพและเข้าใจชัดเจนยิ่งขึ้น ได้แก่ ก้างปลา ายเมงมุ่ม การแสดงการเปรียบเทียบกับสัตว์หรือสิ่งชั่วร้าย ผู้ปราศรัยอาจใช้คำกริยาแสดงการเปรียบเทียบ ได้แก่ คำว่า "เปรียบประดุจ" "เปรียบเสมือน" "เหมือน" "เป็น" หรืออาจกล่าวถึงสิ่งที่เปรียบกันที่ในลักษณะของ "การเปรียบเทียบ"

ตัวอย่าง

ขอได้โปรดทำให้เราได้รับใช้พ่อแม่พี่น้อง เปรียบประดู่ข้างเผือก ที่ชูความแน่วแน่ต่อพี่น้อง
ประชาชนครับ

(อาทิตย์ อุไรรัตน์, เสรีธรรม)

ผู้ปราศรัยเปรียบตนเองและพรรคกับข้างเผือก โดยใช้คำสอน
แสดงการเปรียบเหมือน ได้แก่ "เปรียบประดู่" การเปรียบกับข้างเผือกเพื่อต้องการแสดง
ให้ผู้ฟังเกิดทัศนคติที่ดีต่อผู้ปราศรัยและพรรคว่าเป็นผู้มีความสามารถ มีคุณค่า และจะนำสิ่งดี ๆ
มาสู่ประชาชนและประเทศชาติ เนื่องจากข้างเผือกเป็นสัตว์ที่สื่อความหมายถึงความสามารถและ
ความมีคุณค่าสูงยิ่ง เพราะข้างเผือกเป็นสัตว์ที่หาได้ยาก เมื่อพบข้างเผือกมักเชื่อกันว่าเป็นนิมิต
หมายแห่งความเจริญรุ่งเรือง นอกจากนี้ ตราสัญลักษณ์ของพรรคเสรีธรรมยังเป็นรูปข้างเผือก
มีวงชูข้อมะกอก ผู้ปราศรัยจึงนำมาเปรียบเทียบกับตนเองและพรรคตั้งใจจะรับใช้ประชาชน
เหมือนกับ "ข้างเผือกที่ชูความแน่วแน่"

ตัวอย่าง

การแก่งแย่งชิงดีในทางเศรษฐกิจกำลังเพิ่มความรุนแรงขึ้น ประชาชนกลุ่มใหญ่กลุ่มหนึ่ง
ซึ่งเป็นนักธุรกิจอุตสาหกรรมมีความสามารถ มีกำลังเงิน มีกำลังทุน สามารถที่จะดำเนินงาน
งานในทางธุรกิจ เศรษฐกิจต่อไปอย่างดี...แต่ว่าการแข่งขันโดยความรุนแรงที่วุ่นวายก่อให้เกิด
เกิดปัญหาให้กับคนกลุ่มใหญ่อีกกลุ่มหนึ่ง คือประชาชนซึ่งมีรายได้น้อย ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกร
และผู้ใช้แรงงาน การแข่งขันดังกล่าวนี้จำเป็นต้องมีรัฐบาลให้ความดูแลอย่างใกล้ชิด
เปรียบเสมือนกับหากเราจะให้การแข่งขันระหว่างข้างกับวัว การแข่งขันระหว่างสองอย่าง
นี้เป็นสิ่งที่เป็นไปได้ยาก เนื่องจากพลังกำลังของทั้ง ๒ อย่างนั้นแตกต่างกัน หากให้ทั้งข้าง
และวัวชกเยื่อ ก็ยากที่จะให้วัวชนะ.. เราจำเป็นต้องส่งเสริมให้ผู้มีพลังกำลัง เปรียบ
เสมือนข้าง แต่แม้ว่าข้างของพรรคเสรีธรรมจะรับ พี่น้องก็เปรียบเสมือนข้างกับวัว
สามารถที่จะร่วมอยู่ในสังคมเดียวกันได้ด้วยความมีเสถียรภาพ

(ปรีดี หิรัญพฤกษ์, เสรีธรรม)

ผู้ปราศรัยนำสัตว์มาเปรียบเทียบ ด้วยการนำคำซ่อนแสดการเปรียบเทียบ ได้แก่ "เปรียบเทียบ" โดยเปรียบเทียบนายทุนและนักธุรกิจว่าเหมือนกับช้าง เพื่อแสดงให้เห็นว่านายทุนนักธุรกิจมีอำนาจทาง เศรษฐกิจมากเหมือนกับช้างที่มีพลังกำลังมาก และเปรียบประชาชนส่วนใหญ่อของประเทศซึ่งเป็นเกษตรกรและผู้ใช้แรงงานเหมือนกับวัว การแข่งขันระหว่างนายทุนและผู้ใช้แรงงานเปรียบเหมือนกับการแข่งขันชกเยอระหว่างช้างกับวัว วัวมีโอกาสชนะได้ยากเนื่องจากมีพลังกำลังน้อยกว่า เช่นเดียวกับประชาชนส่วนใหญ่อของประเทศที่มีอำนาจทางเศรษฐกิจน้อยกว่าก็ยากที่จะชนะกลุ่มนายทุนและนักธุรกิจ อย่างไรก็ตาม ผู้ปราศรัยก็กล่าวว่าทั้งนักธุรกิจและประชาชนผู้มีรายได้น้อยสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีเสถียรภาพ โดยจะต้องมีรัฐบาลคอยกำกับดูแลอย่างใกล้ชิด

ตัวอย่าง

ขอโอกาสที่เราได้รับใช้ท่าน ถึงแม้ว่าจะรับใช้ในลักษณะที่เหมือนหนูตัวเล็ก ๆ ที่จะ
รับใช้ราชสีห์ เราก็พร้อมที่จะทำงานครับ

(อาทิตย์ อุไรรัตน์, เสรีธรรม)

ผู้ปราศรัยนำสัตว์มาเปรียบเทียบด้วยการนำคำกริยาแสดการเปรียบเทียบ "เหมือน" การเปรียบเทียบตนเองและพรรคกับหนู และเปรียบประชาชนและผู้ฟังกับราชสีห์ เป็นการสื่อให้เห็นว่า ถึงแม้ว่าพรรคของตนจะเป็นพรรคเล็ก แต่ก็มีความสำคัญ สามารถจะทำงานรับใช้และแก้ปัญหาของประชาชนให้อยู่ดีกินดีมีความสุขได้เช่นเดียวกับหนูในนิทานอีสปเรื่อง ราชสีห์กับหนู ที่ได้ช่วยให้ราชสีห์รอดพ้นจากอันตราย

การเปรียบเทียบเช่นนี้ นอกจากจะช่วยให้เรื่องที่ปราศรัยนำเชื่อถือชัดเจนและเข้าใจง่าย เนื่องจากนิทานเรื่องราชสีห์กับหนูเป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไปแล้ว การเปรียบเทียบว่าผู้ปราศรัยและพรรคเหมือนกับหนูและประชาชนเหมือนราชสีห์ ยังเป็นการแสดงให้เห็นความอ่อนน้อมต่อมตนของผู้ปราศรัยและพรรค เสมือนว่าเป็นผู้น้อย เนื่องจากหนูเป็นสัตว์เล็ก และแสดงความยกย่องให้ความสำคัญผู้ฟังเสมือนว่าเป็นผู้ยิ่งใหญ่ มีความสำคัญและมีอำนาจมากเนื่องจากราชสีห์นั้นถือว่าเป็นสัตว์ใหญ่และเป็นเจ้าป่า ซึ่งจะทาให้ผู้ฟังเกิดความประทับใจได้

ตัวอย่าง

เราได้ดำเนินการมาเป็นลำดับ จนกระทั่งมีคนเข้ามาลงทุนในประเทศไทยเรานั้นมากขึ้น เป็นลำดับ จนกระทั่งมีการกล่าวให้ฉายาว่า ประเทศไทยนั้นเป็นเสือตัวที่ ๔ นั้นแหละครับ
(ประมาธ อติเรกสาร, ชาตไทย)

ผู้บรรยายเปรียบประเทศไทยกับเสือ ในลักษณะของการ "เปรียบเป็น" ด้วยการใช้คำกริยาแสดงการเปรียบเทียบ ได้แก่ คำว่า "เป็น" และใช้สมญานาม "เสือตัวที่ ๔" เพื่อแสดงให้เห็นว่า ประเทศไทยมีความสามารถในการพัฒนาเศรษฐกิจให้เจริญและมั่นคง เหมือนกับเสือที่มีความสามารถในการล่าเหยื่อ มีความแข็งแกร่ง หัวหาญ และที่เปรียบว่าเป็นเสือตัวที่ ๔ เนื่องจากประเทศไทยมีอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจสูงมากประเทศหนึ่งในเอเชีย จนสามารถจัดอยู่ในกลุ่มประเทศอุตสาหกรรมใหม่หรือนิกส์ประเทศที่ ๔ ต่อจากเกาหลีใต้ ได้ทันฮ่องกงและสิงคโปร์

ตัวอย่าง

ถ้าทฤษฎี ๓ วงซ้อนกันได้ แล้วเราทฤษฎีโยงเข้าหากันเป็น บายแมงมุม นั้น เราสามารถจะทำให้รอดเกิดความเคลื่อนไหวขึ้นได้ทันที
(สมัคร สุนทรเวช, ประชากรไทย)

ผู้บรรยายเปรียบถนนที่ซ้อนกันเป็นวงและโยงเข้าหากันกับบายแมงมุม ในลักษณะของการ "เปรียบเป็น" โดยใช้คำกริยาแสดงการเปรียบเทียบ ได้แก่ คำว่า "เป็น" เพื่อให้ผู้ฟังนึกเห็นภาพลักษณะของถนนที่ผู้บรรยายตั้งใจจะทำให้แก้ปัญหายจราจร เนื่องจากการเปรียบกับบายแมงมุมเป็นสิ่งที่เห็นได้โดยทั่วไป การเปรียบเทียบเช่นนี้ช่วยให้คำอธิบายชัดเจนและทำให้ผู้ฟังเข้าใจได้ง่ายขึ้น

ตัวอย่าง

จะดียิ่งขึ้นไปกว่า ถ้าเราสามารถจะตัดถนนที่เรียกว่าถนนก้างปลา ก่อนจะเข้าถึงใจกลางเมืองนั้นจะมีถนนแยกซ้ายแยกขวา แยกซ้ายแยกขวา ตลอดทั้ง ๓ ทิศที่จะเข้ามา (สมัคร สุนทรเวช, ประชากรไทย)

ผู้บรรยายเปรียบเทียบถนนที่มีแยกซ้ายขวาหลายแยกกับก้างปลา ในลักษณะของ "เปรียบเทียบ" โดยไม่มีคำแสดงการเปรียบเทียบ ลักษณะของก้างปลาจะช่วยให้ผู้ฟังเห็นลักษณะของถนนชัดเจนขึ้น การเปรียบกับก้างปลาเป็นสิ่งที่เห็นได้โดยทั่วไป ผู้บรรยายใช้การเปรียบเทียบเช่นนี้ทำให้คำอธิบายของตนมีความชัดเจนและทำให้ผู้ฟังเข้าใจได้ง่ายขึ้น

ตัวอย่าง

ทุกวันนี้ เราปฏิเสธอาชีพทางการเมือง เรารังเกียจ สื่อมวลชนมองนักการเมืองเป็น เสือสิงกระตังแรด เป็นจระเข้ เป็นคนที่ไม่น่าที่จะไว้วางใจ เป็นกลุ่มบุคคลซึ่งมีแต่ความโกหกพกลม พูดอะไรเชื่อไม่ได้ (ชัยภักดี ศิริวัฒน์, ราชฎร)

ผู้บรรยายกล่าวถึงสื่อมวลชนที่เปรียบนักการเมืองกับเสือสิงกระตังแรด และจระเข้ ในลักษณะของการ "เปรียบเทียบ" โดยมีคำกริยาแสดงการเปรียบเทียบ ได้แก่ คำว่า "เป็น" เป็นการเปรียบเทียบแสดงให้เห็นทัศนคติที่ไม่ดีเกี่ยวกับนักการเมือง เนื่องจากเสือสิงกระตังแรดและจระเข้ นั้น คนโดยทั่วไปเข้าใจว่าเป็นสัตว์ดุร้าย ไว้ใจไม่ได้ เป็นอันตราย และพร้อมที่จะทำร้ายมนุษย์ได้ทุกเวลา เหมือนกับนักการเมืองที่คนโดยทั่วไปมักเห็นว่าเป็นบุคคลไม่น่าไว้วางใจ เชื่อถือไม่ได้ ทำให้หลายคนรังเกียจนักการเมือง

ผู้ปราศรัยกล่าวถึงการเปรียบเทียบนักการเมืองในทางที่ไม่ดี เช่นนี้เพื่อเรียกความสนใจจากผู้ฟัง และจะนำไปสู่การกล่าวแก้เพื่อขอความเห็นใจจากผู้ฟังว่านักการเมืองมิใช่เป็นคนไม่ดีทุกคน นักการเมืองที่ดีและตั้งใจจะทำงานเพื่อประชาชนก็มี หากประชาชนมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อนักการเมืองทุกคนแล้ว อาจทำให้นักการเมืองที่ดีไม่มีกำลังใจที่จะทำงานเพื่อบ้านเมือง

ตัวอย่าง

คราวนี้ก็มีทั้งพวกพรรค ๕ มาร พรรคมาจวงแล้วก็ฝ่ายประชาธิปไตย

(อุทัย พิมพ์ใจชน, เอกภาพ)

ผู้ปราศรัยเปรียบเทียบพรรคการเมืองกับสิ่งชั่วร้าย คือ "มาร" ในลักษณะของการ "เปรียบเทียบ" โดยใช้สมญานามว่า "พรรค ๕ มาร" และ "พรรคมาจวง" เป็นการเปรียบเทียบที่แสดงทัศนคติที่ไม่ดีเกี่ยวกับพรรคการเมือง ผู้ปราศรัยเรียกพรรคการเมือง ๕ พรรคว่าเป็น "พรรค ๕ มาร" แม้จะไม่ได้ระบุชื่อพรรคการเมืองทั้ง ๕ พรรคอย่างชัดเจน แต่ก็ทำให้เข้าใจได้ว่า พรรคการเมืองทั้ง ๕ พรรคนั้น ได้แก่ พรรคสามัคคีธรรม พรรคชาติไทย พรรคกิจสังคม พรรคประชากรไทย และพรรคราษฎร ที่สนับสนุนพลเอกสุจินดา คราประยูร เป็นนายกรัฐมนตรี และเป็นเหตุให้เกิดเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ พ.ศ. ๒๕๓๔ การเปรียบกับมารเป็นการแสดงให้เห็นว่าพรรคการเมืองที่ไม่ดีย่อมเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการปกครองระบอบประชาธิปไตย ส่วนพรรคการเมืองที่ตั้งขึ้นใหม่โดยนักการเมืองที่เคยเป็นสมาชิกพรรคการเมือง ๕ พรรคดังกล่าว ได้แก่ พรรคชาติพัฒนา และพรรคเสรีธรรมนั้น ผู้ปราศรัยเรียกว่าเป็น "มาจวง" คือเปรียบเทียบทั้งสองเหมือนกับมารที่จวงแปลงกายมา

ผู้ปราศรัยเปรียบเทียบพรรคการเมืองดังกล่าวในลักษณะ เช่นนี้ก็เพื่อจะสื่อให้ผู้ฟังตระหนักถึงพฤติกรรมที่ผ่านมาของพรรคการเมืองเหล่านี้ว่าสมควรจะตัดสินใจเลือกพรรคการเมืองเหล่านี้เป็นผู้แทนราษฎรหรือไม่

๑.๑.๓ การเปรียบกับวัตถุสิ่งของหรือสิ่งที่เป็นธรรมชาติ

ผู้ปราศรัยนำวัตถุสิ่งของหรือสิ่งที่เป็นธรรมชาติมาเปรียบเทียบ มีทั้ง การเปรียบแสดงทัศนคติที่ดี ทัศนคติที่ไม่ดี และการเปรียบเทียบในลักษณะกลาง ๆ การเปรียบเทียบทางที่ดี ผู้ปราศรัยจะนำสิ่งที่ดีมีคุณค่าหรือมีความสำคัญมาเปรียบ เช่น รากแก้วของต้นไม้ เกราะแก้ว ระฆังดี เพชร ดาว เป็นต้น เพื่อสนับสนุนให้ผู้ฟังเห็นว่าบุคคลหรือสิ่งที่คุณปราศรัยกล่าวถึงนั้นมีคุณค่า มีความสำคัญและน่าเชื่อถือ ส่วนการเปรียบเทียบที่แสดงทัศนคติที่ไม่ดีมีเพียง ๑ ตัวอย่าง ได้แก่ การเปรียบนักการเมืองเป็นสิ่งแปลกปลอม การเปรียบเทียบในลักษณะกลาง ๆ ผู้ปราศรัยจะเปรียบเทียบเพื่ออธิบายให้ผู้ฟังเห็นภาพชัดเจน ได้แก่ การเปรียบเทียบความห่างไกลกันกับฟ้ากับดิน ผู้ปราศรัยแสดงการเปรียบเทียบด้วยการใช้คำกริยาหรือกลุ่มคำกริยาแสดงการเปรียบเทียบ ได้แก่ "เหมือน" "คือ" "เป็น" "เปรียบเสมือน" "เสมือนหนึ่งเป็น" หรือใช้คำเชื่อมแสดงการเปรียบเทียบ ได้แก่ "อย่างกับ" หรือผู้ปราศรัยอาจแสดงการเปรียบเทียบโดยใช้สมณานามก็ได้

ตัวอย่าง

พี่น้องประชาชนคนไทยยังสนับสนุน ไม่ค่อยเชื่ออำนาจให้ร้ายป้ายสีแล้ว ยังยึด ยังเชื่อว่า
พลตรีจำลอง ศรีเมือง และพรรคพลังธรรมนั้น ยังยึดมั่นในสัจจะ ยังยึดมั่นในความเป็นจริง
เสมือนหนึ่งเป็นเกราะแก้วคุ้มภัย เหมือนระฆังดีครับ ยิ่งดียิ่งดังครับ

(อุคมศิลป์ ศรีแสงนาม, พลังธรรม)

ผู้ปราศรัยเปรียบเทียบความมั่นคงในความซื่อสัตย์ของหัวหน้าพรรคและพรรคพลังธรรมกับเกราะแก้วและระฆังดี โดยมีคำกริยาแสดงการเปรียบเทียบ ได้แก่ "เหมือน" และกลุ่มคำกริยาแสดงการเปรียบเทียบ ได้แก่ "เสมือนหนึ่งเป็น" ผู้ปราศรัยนำ "เกราะ" ซึ่งเป็นเครื่องสวมใส่ป้องกันอาวุธหรืออันตรายมาเปรียบ และเกราะที่นำมาเปรียบนั้นก็ได้เป็นเกราะธรรมคา หากแต่เป็น "เกราะแก้ว" ที่มีคุณค่า เป็นการสื่อความหมายว่า ความมั่นคงในความซื่อสัตย์ และยึดมั่นในความจริงของหัวหน้าพรรคและพรรคพลังธรรมนั้น ผู้ฟังย่อมมั่นใจได้ว่าผล

ประโยชน์อันมาจากการศอกและความไม่ซื่อสัตย์นั้น ไม่สามารถจะทำให้พรรคหลังธรรมหัวน้าวได้ ขณะเดียวกันก็ยิ่งสื่อความหมายว่า ความดีจากความซื่อสัตย์สามารถช่วยให้พรรคหลังธรรมรอดพ้นจากสิ่งที่ไม่ดีและภัยอันตรายต่าง ๆ ผู้ที่คิดร้าย คิดจะทำลายหัวหน้าพรรคและพรรคหลังธรรมก็ไม่สามารถจะทำได้สำเร็จ นอกจากนี้ ผู้ปราศรัยยังแสดงให้เห็นว่า ความดีของพรรคหลังธรรมนี้ เมื่อยังกล่าวขานถึง ผู้คนก็ยิ่งเห็นว่าเป็นความจริง และทำให้ชื่อเสียงคุณความดีของพรรคหลังธรรมซจรขยายไปทั่ว โดยเปรียบกับระฆังตีที่ยิ่งตีก็ยิ่งมีเสียงดังกังวานไปไกล ผู้คนได้ยินกันทั่ว การเปรียบเทียบเช่นนี้เป็นการนำสิ่งของที่ดี มีค่า มาแสดงความดี ความมีคุณค่าของหัวหน้าพรรคและพรรคหลังธรรม เพื่อให้ผู้ฟังเห็นคล้อยตามดังที่ผู้ปราศรัยกล่าว และเกิดความเชื่อถือ อันจะนำไปสู่การสนับสนุนหัวหน้าพรรคและพรรคหลังธรรม

ตัวอย่าง

พี่น้องชาวไทย โปรดจำไว้ว่า คนชื่อเสียงคือคนไม่ดี คนไม่ชื่อเสียงนั้นแหละครับคือเพชรเม็ดงามของวงการเมือง

(อภิเดช ชัยเดช, พลังประชาชน)

ผู้ปราศรัยเปรียบผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ไม่ชื่อเสียงกับเพชร ซึ่งเป็นลักษณะของการ "เปรียบเทียบ" โดยใช้คำกริยาแสดงการเปรียบเทียบ ได้แก่ คำว่า "คือ" การนำ "เพชร" มาเปรียบนั้นเป็นการเปรียบเทียบที่สื่อความหมายในทางที่ดี เนื่องจาก "เพชร" เป็นอัญมณีที่ยอมรับกันว่ามีค่าสูงยิ่ง เมื่อนำมาเปรียบกับผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ไม่ชื่อเสียงจึงเป็นการแสดงให้เห็นว่าผู้สมัครที่ไม่ชื่อเสียงนั้นเป็นผู้ที่มีคุณค่า สมควรได้รับการยกย่อง และเปรียบนักการเมืองรุ่นใหม่ที่เข้ามาในแวดวงการเมืองโดยไม่ชื่อเสียงเป็น "เพชรเม็ดงาม" ของวงการการเมืองไทยที่จะเสริมภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่การเมืองไทย เนื่องจากเชื่อกันว่านักการเมืองรุ่นเก่าที่ผ่านมามีชื่อเสียง การเปรียบเช่นนี้สื่อความหมายให้เข้าใจได้ว่าผู้ฟังควรจะสนใจและพิจารณาเลือกผู้สมัครที่ไม่ชื่อเสียง โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้สมัครหน้าใหม่เช่นผู้ปราศรัยและพรรคการเมืองใหม่ หากได้รับเลือกตั้งเข้าไปทำงานการเมืองก็จะทำให้ภาพลักษณ์ของการเมืองไทยดีขึ้น ผู้ปราศรัยต้องการโน้มน้าวให้ผู้ฟังเกิดความเชื่อถือ ชื่นชม และเลือกผู้สมัครหน้าใหม่ที่ไม่ชื่อเสียงเป็นผู้แทนราษฎร

ตัวอย่าง

ผมยืนยันว่าพรรถการเมืองอย่างพรรถประชาธิปไตย ต้องเรียกว่าเป็นพรรถการเมือง
เหล่าเก่าของแท้ ยี่ห้อ ๔๖ ปี แล้วยังอยู่ในขวดเก่า

(นิพนธ์ พร้อมพันธ์, ประชาธิปไตย)

ผู้ปราศรัยเปรียบพรรถของตนคือพรรถประชาธิปไตยกับขวดเหล่า และเปรียบสมาชิกของพรรถประชาธิปไตยกับเหล่า เป็นการเปรียบเทียบในลักษณะของการ "เปรียบเทียบ" โดยใช้คำกริยาแสดงการเปรียบเทียบ ได้แก่ คำว่า "เป็น" ผู้ปราศรัยแสดงให้เห็นว่า "เหล่า" ที่นำมาเปรียบนั้นมิใช่เหล่าธรรมดา แต่เป็น "เหล่าเก่าของแท้" ซึ่งเชื่อกันว่าเป็นเหล่าที่มีคุณภาพดี เก็บไว้เป็นเวลานาน โดยผู้ปราศรัยได้ระบุเวลาชัดเจนเพื่อแสดงให้เห็นว่าเก่าแก่ถึง ๔๖ ปี และผู้ปราศรัยยังเน้นอีกด้วยว่า เป็นเหล่าเก่าที่อยู่ในขวดเก่า แสดงให้เห็นว่าเหล่านั้นไม่มีการถ่ายเทหรือเปลี่ยนแปลง เป็นเหล่าของแท้จริง นำมาเปรียบกับพรรถประชาธิปไตยซึ่งได้ชื่อว่าเป็นพรรถการเมืองเก่าแก่ที่สุดในประเทศไทย สมาชิกของพรรถก็เป็นผู้ที่มีความมั่นคง ผู้ปราศรัยเปรียบเช่นนี้เพื่อให้ผู้ฟังเกิดความเชื่อถือและเห็นว่าพรรถประชาธิปไตยรวมทั้งสมาชิกพรรถนั้นดีมีคุณภาพดีและมีความมั่นคง

ตัวอย่าง

การศึกษานั้นเปรียบเสมือนรากแก้วของต้นไม้ รากแก้วของชาติ ถ้าเมื่อปราศจากการศึกษาที่เจริญแล้ว ประชาชนของเราคงจะร่ำรวยมีฐานะดีกว่านี้ไม่ได้ คงจะทําให้เป็นบ้านเมืองเจริญขึ้นไม่ได้

(อาทิตย์ อุไรรัตน์, เสรีธรรม)

ผู้ปราศรัยเปรียบเทียบการศึกษากับรากแก้ว โดยใช้คำกริยาแสดงการเปรียบเทียบ ได้แก่ คำว่า "เปรียบเสมือน" ผู้ปราศรัยนำ "รากแก้วของต้นไม้" มาเปรียบเนื่องจากว่า รากแก้ว เป็นส่วนสำคัญของต้นไม้ที่คอยช่วยยึดลำต้นและดูดซึมอาหารหล่อเลี้ยงให้

ต้นไม้นั้นคงอยู่ได้ เช่นเดียวกับการศึกษาซึ่งผู้ปราศรัยเห็นว่า เป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้ชาติบ้านเมืองพัฒนาเจริญก้าวหน้าและคงความเป็นชาติอยู่ได้ และผู้ปราศรัยยังนำคำว่า "รากแก้ว" มาใช้เปรียบเป็น "รากแก้วของชาติ" เพื่อเน้นให้ชัดเจนยิ่งขึ้นว่า การศึกษาเป็นส่วนสำคัญที่สุดที่จะช่วยชาติดำรงอยู่ ผู้ปราศรัยเปรียบเช่นนี้ เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจสิ่งที่ผู้ปราศรัยกล่าวถึง นั่นคือ ความสำคัญของการศึกษา นโยบายประการหนึ่งของพรรคเสรีธรรมคือการเน้นเรื่องการศึกษาของชาติ ผู้ปราศรัยจึงต้องแสดงให้ผู้ฟังเห็นว่าการศึกษามีความสำคัญต่อการพัฒนาชาติ

ตัวอย่าง

พรรคพลังธรรมจะทำให้สำเร็จ ให้สังคมนี้มีคนชั้นกลางที่เป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศ
มีความเป็นอยู่ที่ไล่เสี่ยกัน ไม่ได้ห่างกันอย่างกัฟฟ้ากับดิน

(บุญชู โรจนเสถียร, พลังธรรม)

ผู้ปราศรัยเปรียบเทียบความเป็นอยู่ที่แตกต่างกันมากของคนชั้นกลางซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศกับฟ้าและดิน โดยใช้คำเชื่อมแสดงการเปรียบเทียบ ได้แก่ คำว่า "อย่างกับ" ผู้ปราศรัยนำ "ฟ้ากับดิน" มาเปรียบเนื่องจากเป็นสภาพที่คนทั่วไปรับรู้กันว่าห่างไกลกันมาก การนำสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศที่มีความแตกต่างระหว่างคนรวยกับคนจนมาเปรียบกับความห่างไกลของฟ้าและดินเพื่อต้องการให้ผู้ฟังเข้าใจง่ายและนึกเห็นภาพชัดเจน

ตัวอย่าง

ในเขตเลือกตั้งที่ ๒ ครับ หมายเลข ๑ ดาวสภา ครับ คุณปิยะธู วัชรภรณ์

(อัมพล จันทร์เจริญ, กิจสังคม)

ผู้ปราศรัยเปรียบเทียบปิยะธู วัชรภรณ์ ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดศรีสะเกษ กับดาว เป็นการเปรียบในลักษณะของการ "เปรียบเทียบ" โดยใช้สมญานามว่า "ดาวสภา" การเปรียบกับ "ดาว" เนื่องจาก "ดาว" เป็นสัญลักษณ์ที่แสดง

ถึงความเด่นดัง ความมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไป เป็นความสดาสว่างโรจน์ เช่นเดียวกับ
 ปิยะฉัตร วัชรภรณ์ซึ่งเป็นนักการเมืองที่ได้รับการกล่าวขานว่ามีอุดมการณ์ และมีฝีปากกล้าใน
 การอภิปรายในสภาผู้แทนราษฎร มีชื่อเสียงโดดเด่น จึงเปรียบเหมือน "ดาว" แห่งสภาผู้แทน
 ราษฎร ผู้ปราศรัยเปรียบเช่นนี้เพื่อต้องการให้ผู้ฟังเห็นความสำคัญและชื่นชมปิยะฉัตร วัชรภรณ์
 ว่าเป็นนักการเมืองที่มีคุณภาพ ควรได้รับความไว้วางใจจากประชาชนโดยการไปลงคะแนนเสียง
 เลือกตั้ง

ตัวอย่าง

ในสถานการณ์เมืองเฉพาะตัวผมนั้น ผมว่าหลังจากการเลือกตั้งครั้งที่แล้วที่มันไม่ดี มันไม่
 เป็นไปอย่างที่ผมเคยเป็นนั้น เพราะมันมีสิ่งแปลกปลอม ๒ ชั้น หลุดเข้ามาในแวดวงการ
 เมืองของไทยเรา สิ่งแปลกปลอม ๒ ชั้น ที่หลุดเข้ามาในแวดวงการเมืองของเรานั้น ไม่
 ว่าจะอยากได้ใครดีจะเป็นให้ได้ ไม่ว่าจะอยากได้ใครดีจะตั้งให้ได้ ผมว่า ถ้าไม่มีสิ่ง
 แปลกปลอม ๒ ชั้นที่วุ่นนี้ นักการเมืองคนอื่นเขามีน้าอดน้ำทรรอได้

(สมิคร สุนทรเวช, ประชากรไทย)

ผู้ปราศรัยเปรียบนักการเมืองกับสิ่งของในลักษณะของการ "เปรียบเทียบ" โดยใช้สมญานามว่า "สิ่งแปลกปลอม ๒ ชั้น" เพื่อกล่าวถึงนักการเมือง ๒ คน แม้ผู้
 ปราศรัยจะไม่ระบุชื่อ แต่จากเนื้อความก็ทำให้เข้าใจได้ว่านักการเมือง ๒ คนที่ผู้ปราศรัย
 ต้องการกล่าวถึงนั้น คือ พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ หัวหน้าพรรคความหวังใหม่ซึ่งประกาศชัดเจนว่า
 ตนเองลาออกจากราชการทหารเพื่อมาทำงานการเมืองและเพื่อเป็นนายกรัฐมนตรี นักการเมือง
 อีกคนคือพลตรีจำลอง ศรีเมือง หัวหน้าพรรคพลังธรรม ผู้ปราศรัยเห็นว่า นักการเมืองสอง
 คนนี้เมื่อเข้ามาในวงการเมืองแล้วเป็นเหตุให้เกิดความปั่นป่วนวุ่นวายในบ้านเมือง รวมทั้ง
 เหตุการณ์เดือนพฤษภาคมด้วย ผู้ปราศรัยจึงรู้สึกว่ทั้งพลเอกชวลิต ยงใจยุทธและพลตรีจำลอง
 ศรีเมืองนั้นมิใช่เป็นนักการเมืองที่แท้จริง ผู้ปราศรัยจึงเรียกนักการเมืองทั้งสองคนนี้เป็น "สิ่ง
 แปลกปลอม ๒ ชั้น" การเปรียบเช่นนี้เป็นการแสดงความหมายเกี่ยวกับความรุนแรงและแสดง
 ทัศนคติที่ไม่ดีต่อนักการเมืองทั้ง ๒ คน และเป็นการเร้าอารมณ์ผู้ฟังให้สนใจฟังคำปราศรัยด้วย

๑.๑.๕ เปรียบกับเหตุการณ์หรือสถานการณ์

เหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่นำมาเปรียบนั้นอาจเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงหรือเหตุการณ์สมมุติก็ได้ ถ้าเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง จะต้องเป็นเหตุการณ์สำคัญ ผู้ฟังรับรู้และเข้าใจตรงกัน ถ้าเป็นเหตุการณ์สมมุติ จะต้องเป็นเหตุการณ์ที่ผู้ปราศรัยสมมุติขึ้นเพื่อใช้ประกอบคำอธิบายเพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจง่ายและชัดเจนขึ้น ผู้ปราศรัยแสดงการเปรียบเทียบด้วยการใช้ถ้อยคำสำนวนที่แสดงการเปรียบเทียบ อาจเป็นคำกริยา ได้แก่ คำว่า "เปรียบเหมือน" "เหมือน" "อุปมาอุปมัย" หรือเป็นกลุ่มคำแสดงการเปรียบเทียบ ได้แก่ "เสมือนหนึ่งว่า" หรืออาจเป็นนามวลี ได้แก่ "เหตุการณ์อย่างเดียวกัน"

ตัวอย่าง

การปราศรัยในวันเฝ้าเปรียบเหมือนการเปิดรายการปราศรัยที่ห้องสนามหลวง เราจัด
บรรยากาศแบบการปราศรัยกลางแจ้งทุกอย่างนะครับ
(ไม่ทราบชื่อ, ประชากรไทย)

ผู้ปราศรัยเปรียบเทียบการปราศรัยของพรรคประชากรไทยที่อาคารนิมิบุตร สนามกีฬาแห่งชาติ กับการปราศรัยที่สนามหลวง ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง โดยใช้คำกริยาแสดงการเปรียบเทียบ ได้แก่ "เปรียบเสมือน" ผู้ปราศรัยนำการปราศรัยที่สนามหลวงซึ่งเป็นเวทีกลางแจ้งที่สำคัญที่พรรคการเมืองต่าง ๆ นิยมมาใช้เป็นเวทีปราศรัยหาเสียงครั้งใหญ่ของตน ผู้ปราศรัยจึงต้องการแสดงให้เห็นว่า การปราศรัยที่อาคารนิมิบุตร สนามกีฬาแห่งชาติครั้งนี้ ก็มีความยิ่งใหญ่และมีความสำคัญเหมือนการปราศรัยหาเสียงที่สนามหลวง จึงได้จัดเวทีให้มีบรรยากาศแบบการปราศรัยกลางแจ้ง เป็นการเปรียบเทียบเพื่อให้ผู้ฟังเห็นความสำคัญของการปราศรัยครั้งนี้และสนใจที่จะฟังคำปราศรัยหาเสียงของพรรคตน

ตัวอย่าง

ผมจะอุปมาอุปไมยให้ท่านฟัง เข้าใจง่าย ๆ ว่าการจราจรในกรุงเทพฯ ก็เหมือนท้อง
สนามหลวงที่มีเนื้อที่ ๖๓ ไร่ ใครจะจอดรถในสนามหลวงก็เข้าไปจอดชั แล้วให้ทุกคนเข้า
ไปจอดได้ตามใจชอบ จะมีรถเข้าไปจอดได้ซัก ๒,๐๐๐ คันเท่านั้นก็จะเต็มแล้วและก็จะติด
ขัด เข้าได้ออกมาไม่ได้จะยุ่งยากไปหมดเหมือนในนคราจรที่เป็นจลาจลที่กรุงเทพฯ เป็น
อยู่เวลานี้

(สมัคร สุนทรเวช, ประชากรไทย)

ผู้บรรยายเปรียบเทียบสภาพการจราจรในกรุงเทพฯ กับการจอดรถที่สนาม
หลวง ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่ผู้บรรยายสมมุติขึ้น โดยใช้คำกริยาแสดงการเปรียบเทียบ ได้แก่ คำว่า
"อุปมาอุปไมย" "เหมือน" ผู้บรรยายสมมุติเหตุการณ์การจอดรถที่สนามหลวงที่ไม่มีการจัดการและ
การวางระบบที่ดี ทำให้จอดรถได้จำนวนน้อยและเกิดความวุ่นวาย เหมือนกับสภาพการจราจร
ในกรุงเทพฯ ที่ติดขัดและวุ่นวายเป็นจลาจล เนื่องจากไม่มีการจัดการและการวางระบบการจราจร
ที่ดีพอ ผู้บรรยายสมมุติเหตุการณ์นี้ขึ้นมาเปรียบเทียบเพื่อประกอบการอธิบายเรื่องการแก้ไขปัญหา
การจราจรของผู้บรรยายให้ผู้ฟังเห็นภาพชัดเจนและเข้าใจดีขึ้น อันจะทำให้คำบรรยายน่าเชื่อถือ
เพราะผู้บรรยายสามารถเสนอข้อมูลได้อย่างชัดเจน

ตัวอย่าง

เราตั้งพรรคขึ้นมาเพื่อช่วยเหลือพี่น้องประชาชนรับใช้พี่น้องและเป็นตัวอย่างที่ดีของพรรค
การเมือง คำนี้หมายถึงอะไรครับ เสมือนหนึ่งว่าผมและพี่น้องประชาชนช่วยกันตั้งร้านขาย
ก๋วยเตี๋ยวขึ้นมาร้านหนึ่งชื่อว่า พลังธรรม ร้านของเราขายดีครับ ขายถูกด้วย อร่อยด้วย
บริการดีด้วย ร้านข้าง ๆ เขาเห็นเราขายดี ลูกค้านำอุดหนุนมากมายก่ายกอง เขาก็มา
ถามสูตร เราบอกสูตร เราไม่มีอะไร สูตรของเราเป็นอย่างนี้ อย่างนี้ ไม่ปิดเป็นความลับ
เอาไปทำเลยและร้านนั้นไม่ว่าชื่อพรรคอะไรก็ตาม เอาสูตรนี้ไปทำแล้วประชาชนหันมา
สนับสนุนมาก เราก็ยิ่งดีใจ

(จำลอง ศรีเมือง, พลังธรรม)

ผู้ปราศรัยเปรียบพรคหลังธรรมกับร้านขายกล้วยเดี่ยว โดยใช้กลุ่มคำ แสดงการเปรียบเทียบ ได้แก่ "เสมือนหนึ่ง"

ผู้ปราศรัยสมมุติเหตุการณ์การตั้งร้านขายกล้วยเดี่ยว ซึ่งเป็นความร่วมมือกันระหว่างผู้ปราศรัยและประชาชน ถ้าขายกล้วยเดี่ยวถูก อร่อย และบริการดี ทำให้มีคน มาอุดหนุนมากมาย เมื่อร้านอื่นมาถามสูตรก็ยินดีบอกไปเพื่อให้ร้านอื่นนำไปปฏิบัติ เหมือนกับพรค หลังธรรมที่ตั้งขึ้นมาด้วยความร่วมมือของผู้ปราศรัย สมาชิกพรรค และประชาชนเพื่อเป็นแบบ อย่างที่ดีของพรรคการเมืองไทยในด้านการรับใช้และบริการประชาชน จนทำให้ประชาชนสนับสนุน พรรคหลังธรรมมากมาย ผู้ปราศรัยเปรียบโดยการสมมุติเหตุการณ์ขึ้นมาเพื่อประกอบคำอธิบาย ให้ผู้ฟังเห็นภาพและเข้าใจง่ายขึ้น

ตัวอย่าง

หากจะเปรียบเทียบแล้ว การศึกษาก็เปรียบเหมือนการวิ่งผลัด ๔x๔๐๐ เมตร คือว่า ระบบ การศึกษาของบ้านเราต้องเริ่มต้นในระดับแรก ไม้แรก ไม้ที่สอง ไม้ที่สามแล้วก็ไม่ ไม้สี่ถึงจะได้รับชัยชนะ ไม้ที่หนึ่งก็คือประถมศึกษา สองกรมสามัญ สามกรมอาชีวศึกษา ระดับสุดท้ายคือมหาวิทยาลัย

(ไม้ทราบชื่อ, เอกภาพ)

ผู้ปราศรัยเปรียบเทียบการศึกษาของประเทศไทยกับการวิ่งผลัด ๔ x ๔๐๐ เมตร ซึ่งเป็นกีฬาที่คนไทยคุ้นเคยและรู้จักกันทั่วไป โดยการใช้คำกริยาแสดงการเปรียบเทียบ ได้แก่ "เปรียบเทียบ" "เปรียบเหมือน" ผู้ปราศรัยนำลักษณะของการวิ่งผลัดประเภท ๔ x ๔๐๐ เมตร ซึ่งจะต้องมีผู้วิ่ง ๔ คน ผู้วิ่งจะต้องส่งและรับ "ไม้" ตั้งแต่ไม้ที่หนึ่งถึงไม้สี่ มาเปรียบ กับการศึกษาของชาติที่ต้องต่อเนื่องและประสานกันเป็น ๔ ระดับ นักวิ่งไม้ที่หนึ่งเหมือนกับการ ศึกษาในระดับแรกคือระดับประถมศึกษา นักวิ่งไม้ที่สองเหมือนการศึกษาระดับที่สองคือระดับมัธยมศึกษา นักวิ่งไม้ที่สามเหมือนการศึกษาระดับที่สามคืออาชีวศึกษา และนักวิ่งไม้ที่สี่ซึ่งเป็นไม้ สุดท้ายคือระดับอุดมศึกษาหรือมหาวิทยาลัย ผู้ปราศรัยเปรียบเทียบเพื่อใช้ประกอบคำอธิบาย เรื่อง การศึกษาให้ผู้ฟังเข้าใจดีขึ้น

ตัวอย่าง

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ เวลานั้นไม่มีรัฐธรรมนูญ นักศึกษา เรียกร้องรัฐธรรมนูญไปเดินขบวนเข้า รัฐบาลไปจับ ผู้คนหมั่นไส้รัฐบาล ก็เลยไปเดิน ขบวนสมทบแล้วก็เกิดมีการตายขึ้น.....แต่ที่ว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวนั้นได้เสด็จลง มาทรงดับขบวน เมื่อตอนเย็นวันที่ ๑๔ ตุลาคม นั้นเป็นแบบฉบับที่บ้านเรามี เมื่อเราเกิด เหตุการณ์อย่างเดียวกันขึ้น เมื่อวันที่ ๑๗ ถึง ๒๐ พฤษภาคม

(สมักร สุนทรเวช, ประชากรไทย)

ผู้ปราศรัยเปรียบเทียบเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นระหว่างวันที่ ๑๗ - ๒๐ เดือน พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๓๕ กับเหตุการณ์วันที่ ๑๔ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๑๖ โดยใช้นามวลี แสดงการเปรียบเทียบ ได้แก่ "เหตุการณ์อย่างเดียวกัน" ผู้ปราศรัยเปรียบเทียบเหตุการณ์ทั้งสอง ที่มีความปั่นป่วนวุ่นวาย มีการทำร้ายกันจนมีผู้เสียชีวิต และด้วยพระบารมีของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทำให้เหตุการณ์วุ่นวายทั้งสองคราวยุติลงได้

ผู้ปราศรัยต้องการแสดงให้เห็นว่าสภาพเหตุการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้น ในประเทศนั้นสามารถจะยุติและสงบลงได้เพราะประเทศไทยมีพระมหากษัตริย์ที่ทรงเป็นศูนย์รวม จิตใจของคนไทย ผู้ปราศรัยเปรียบเทียบเพื่อใช้ประกอบการอธิบายให้ผู้ฟังเห็นภาพชัดเจนและ ให้เห็นว่าสิ่งที่ผู้ปราศรัยเสนอนั้นน่าเชื่อถือ เนื่องจากเหตุการณ์ที่นำมาเปรียบเทียบกันนั้นเป็นเหตุ การณ์ที่เกิดขึ้นจริงและทราบกันโดยทั่วไป

๑.๑.๕ การเปรียบกับสถานที่

การที่ผู้ปราศรัยพูดถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ผู้ฟังไม่เคยเห็น หากจะทำให้ เข้าใจง่ายขึ้น ผู้ปราศรัยจำเป็นต้องเปรียบเทียบกับสิ่งที่ผู้ฟังคุ้นเคยและเป็นสิ่งที่ใกล้ตัวผู้ฟัง เมื่อผู้ ปราศรัยกล่าวถึงสถานที่หรือลักษณะของสถานที่ใดสถานที่หนึ่งที่ผู้ฟังไม่เคยพบเห็น ผู้ปราศรัยจะ ใช้การเปรียบเทียบกับสถานที่ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับสถานที่ที่ผู้ปราศรัยกล่าวถึง หรือเป็นสถานที่ ที่ผู้ฟังคุ้นเคย

ผู้บรรยายแสดงการเปรียบเทียบด้วยการใช้คำบอกขนาด ได้แก่ คำว่า "ขนาด" และกลุ่มคำแสดงการเปรียบเทียบ ได้แก่ "เหมือนกับ" นอกจากนี้ผู้บรรยายอาจใช้การยกตัวอย่างมาเปรียบเทียบเพื่อให้เห็นความคล้ายคลึงของสถานที่ โดยใช้กริยาวลีแสดงการยกตัวอย่าง ได้แก่ "ยกตัวอย่าง"

ตัวอย่าง

ได้มีการพยายามแล้วนะครับ ใช้ที่ขนาดสนามหลวง เขาสร้างโรงเลี้ยงหมูรอบ

(สมิคร สุนทรเวช, ประชากรไทย)

ผู้บรรยายเปรียบเทียบขนาดของสถานที่ที่ใช้สร้างโรงเลี้ยงหมูกับสนามหลวง โดยใช้คำบอกขนาด ได้แก่ คำว่า "ขนาด" ผู้บรรยายนำ "สนามหลวง" ซึ่งเป็นสถานที่ที่คนทั่วไปรู้จักคุ้นเคยมาเปรียบกับสถานที่ที่ใช้สร้างโรงเลี้ยงหมู ผู้บรรยายเปรียบเช่นนี้เพื่อให้ผู้ฟังเห็นภาพได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ตัวอย่าง

ผมเรียนหนังสือที่เมืองชิคาโก ผมอยู่กับเมืองซึ่งมีรถไฟ ๓ ประเภทอยู่ในเมืองเดียวกันอยู่ข้างนอกไกล ๆ วิ่งข้างนอกอยู่บนพื้นดิน ยกตัวอย่างเหมือนกับวิ่งจากปากน้ำเข้ามานั้นวิ่งบนพื้นดิน วิ่งเข้ามาถึงพระโขนงวิ่งวนยกกระดืบสูง ถ้าวิ่งเข้ามาจากกลางเมืองลงอยู่ใต้ดิน

(สมิคร สุนทรเวช, ประชากรไทย)

ผู้บรรยายเปรียบเทียบสถานที่ในเมืองชิคาโกกับสถานที่ในกรุงเทพฯ ในลักษณะของการยกตัวอย่างเปรียบเทียบ โดยใช้กลุ่มคำแสดงการเปรียบเทียบ ได้แก่ "เหมือนกับ" และกริยาวลีแสดงการยกตัวอย่าง ได้แก่ "ยกตัวอย่าง" ผู้บรรยายกล่าวถึงเมืองชิคาโกที่ใช้เส้นทางคมนาคมทางรถไฟ ๓ ระดับ ได้แก่ รถไฟวิ่งนอกจากกลางเมืองจะอยู่บนพื้นดิน ถ้าวิ่งเข้ามาถึงชานเมืองจะยกกระดืบสูง ถ้าวิ่งเข้าจากกลางเมืองจะอยู่ใต้ดิน เนื่องจากเป็นสถานที่

านต่างประเทศซึ่งผู้ฟังอาจจะไม่ทราบและไม่คุ้นเคย ผู้ปราศรัยจึงนำเสนอสถานที่ที่คาดว่าน่าจะมีระยะทางใกล้เคียงกันและเป็นสถานที่ที่ผู้ฟังน่าจะรู้จักมาเปรียบเทียบ โดยสถานที่นอกใจกลางเมืองชิคาโกเปรียบเทียบกับปากน้ำซึ่งอยู่ห่างจากใจกลางกรุงเทพฯ สถานที่ใกล้ใจกลางเมืองชิคาโกเปรียบเทียบกับพระโขนงซึ่งอยู่ใกล้ใจกลางกรุงเทพฯ เป็นการเปรียบเทียบเพื่อใช้ในการอธิบายให้ผู้ฟังนึกเห็นภาพและเข้าใจสิ่งที่ผู้ปราศรัยพูดถึงได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

๑.๒ การเปรียบเทียบ

การเปรียบเทียบเป็นการเปรียบเทียบอีกลักษณะหนึ่งที่เปรียบเทียบสิ่งหรือเหตุการณ์อย่างหนึ่งว่าแตกต่างจากอีกอย่างหนึ่ง ผู้ปราศรัยใช้วิธีการเปรียบเทียบเพื่อกล่าวถึงสิ่งที่แตกต่างกันให้ผู้ฟังเห็นความเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจน เพื่อนำมาสนับสนุนความคิดของผู้ปราศรัยหรือนโยบายของพรรค

ผู้ปราศรัยแสดงการเปรียบเทียบด้วยการใช้คำเชื่อมแสดงการกล่าวแย้ง ได้แก่ "แต่" "แต่ว่า" "ในขณะที่" หรือคำแสดงการเปรียบเทียบ ได้แก่ "ยิ่ง...ยิ่ง..." "มากกว่า" "แพงกว่า" "ถูกกว่า" อาจใช้คำกริยาหรือกลุ่มคำที่แสดงความตรงข้าม ได้แก่ "กลับ" "กลับกลาย" "ตรงข้ามกัน" หรือใช้คำกริยาที่มีความหมายตรงข้ามกัน ได้แก่ "ลดลง" กับ "เพิ่มขึ้น" อาจใช้คำบอกเวลาที่ตรงข้ามกัน ได้แก่ "แต่ก่อน" กับ "ปัจจุบัน"

นอกจากนี้ผู้ปราศรัยยังแสดงการเปรียบเทียบด้วยการใช้ตัวเลขที่ต่างกัน อาจเป็นตัวเลขที่แสดงจำนวนเงิน จำนวนคน หรือจำนวนปี เพื่ออธิบายให้เห็นความแตกต่างหรือความเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น อันเกิดจากการทำงานที่มีประสิทธิภาพของผู้ปราศรัยและพรรค และให้ผู้ฟังเห็นว่า เป็นผลงานที่น่าชื่นชมยกย่อง หรือผู้ปราศรัยอาจจะใช้ความแตกต่างของตัวเลขเพื่อแสดงปัญหาที่เกิดขึ้น และนำมาสนับสนุนนโยบายของพรรคที่จะแก้ไขปัญหาเหล่านั้นให้หมดไปได้ การเปรียบเทียบจะช่วยเสริมการปราศรัยหาเสียงน่าเชื่อถือมากขึ้น โดยเฉพาะการเปรียบเทียบด้วยการแสดงจำนวนตัวเลขและการใช้คำเชื่อมแสดงการเปรียบเทียบจะช่วยเน้นย้ำและสร้างความสนใจผู้ฟัง

แตกต่างกัน ได้แก่ "เท่าตัว" "แปดเท่าตัว" เพื่อแสดงให้เห็นปัญหาของสินค้าประเภทเนื้อสัตว์ที่คนไทยจะต้องบริโภคในราคาที่สูง ในขณะที่คนไทยได้รับเงินเดือนน้อยกว่า การเปรียบเทียบให้เห็นความแตกต่างนี้ ผู้ปราศรัยใช้อธิบายนโยบายของพรรคในการแก้ไขปัญหาราคาเนื้อสัตว์แพง ทำให้สิ่งที่ผู้ปราศรัยเสนอชัดเจนและน่าเชื่อถือ ด้วยการทำให้ระบบการผลิตเนื้อสัตว์เป็นระบบอุตสาหกรรม

ตัวอย่าง

เมื่อก่อนนี้ ๒๕ ปีที่แล้ว ท่านคงนึกออกกะสะว่าหมูนั้นกิโลละ ๑๔ บาท เนื้อกิโลละ ๑๔ บาท ไก่นั้นราคากิโลละ ๑๑ บาท ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ๒๕ ปี เราได้ค้นพบว่า ได้มีการเอาไก่เข้าไประบบอุตสาหกรรมการผลิต... เมื่อไก่ไหนได้รับการดำเนินการให้ครบวงจร คือ วงจรอุตสาหกรรม นั่นก็คือว่า จากเมื่อ ๒๕ ปีก่อน กิโลละ ๑๑ บาท มาถึงวันนี้ ก็กิโลละ ๓๔ บาท ไก่เพิ่มราคาขึ้นเพียงร้อยละ ๑๐๐ นั่นก็คือ เท่าตัวเท่านั้น แต่ในขณะที่เดียวกัน หมูเนื้อนั้นจากกิโลละ ๑๔ กิโลละ ๑๔ กลายเป็นกิโลละ ๓๐ กว่าบาท เพิ่มถึง ๓-๔๐๐ เปอร์เซ็นต์

(สมิคร สุนทรเวช, ประชากรไทย)

ผู้ปราศรัยแสดงการเปรียบเทียบระหว่างราคาหมู เนื้อ และไก่ในสมัยก่อนกับปัจจุบันด้วยการใช้คำเชื่อมที่แสดงการกล่าวแย้ง ได้แก่ "แต่" และใช้กลุ่มคำนอกเวลา ได้แก่ "ในขณะที่เดียวกัน" "เมื่อก่อนนี้ ๒๕ ปีที่แล้ว" "จากเมื่อ ๒๕ ปีก่อน" "มาถึงวันนี้" เพื่อให้เห็นความเปลี่ยนแปลงทางเวลา และใช้ตัวเลขโดยแสดงให้เห็นว่าราคาของหมู เนื้อ และไก่ เมื่อ ๒๕ ปีก่อนกับปัจจุบันต่างกัน ไก่มีราคาเพิ่มขึ้นน้อยกว่าหมูและเนื้อ ประชาชนบริโภคไก่ในราคาที่ถูกลงกว่าหมูและเนื้อเพราะว่าไก่ได้เข้าสู่วงจรการผลิตที่เป็นระบบอุตสาหกรรม ผู้ปราศรัยกล่าวเช่นนี้เพื่อจะเสนอวิธีการแก้ไขปัญหาราคาหมูและเนื้อให้ถูกลง ด้วยการนำเข้าสู่วงจรการผลิตในระบบอุตสาหกรรมเช่นเดียวกับไก่ การใช้การเปรียบเทียบทำให้ผู้ฟังเข้าใจได้ชัดเจนและเชื่อถือ เนื่องจากข้อมูลที่น่ามาเสนอแสดงตัวเลขชัดเจน และให้เห็นว่าเป็นปัญหาจริง และพรรคของผู้ปราศรัยสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้

ตัวอย่าง

หมูหันสมัยแบบนี้แหละครับ ถ้าเทียบกับหมูแต่ก่อนนั้น ตัวหนึ่งร้อยกิโล มีเนื้อแดง ๓๓ กิโล
แต่ว่าหมูปัจจุบันมีเนื้อแดง ๔๒ กิโล

(สมักร สุนทรเวช, ประชากรไทย)

ผู้บรรยายเปรียบเทียบเนื้อแดงของหมูเมื่อก่อนกับปัจจุบันด้วยการใช้คำกริยาแสดงการเปรียบเทียบได้แก่ "เทียบ" และใช้คำเชื่อมแสดงการกล่าวแย้ง ได้แก่ "แต่ว่า" และใช้คำกับกลุ่มคำบอกเวลาที่ตรงข้ามกัน ได้แก่ "ปัจจุบัน" กับ "แต่ก่อน" รวมทั้งการใช้ตัวเลขแสดงจำนวนเนื้อแดงของหมูที่แตกต่างกัน

ผู้บรรยายเปรียบเทียบเช่นนี้เพื่อประกอบคำอธิบายให้เห็นว่า เนื้อแดงของหมูที่ได้จากการเลี้ยงหมูแบบเข้าสู่จรรยาการผลิตระบบอุตสาหกรรมมีมากกว่าเดิม การอธิบายโดยใช้การเปรียบเทียบให้เห็นความแตกต่าง เช่นนี้ทำให้ผู้ฟังเชื่อถือ เนื่องจากข้อมูลที่ผู้บรรยายนำเสนอ นั้นชัดเจนและมีตัวเลขที่แน่นอน

ตัวอย่าง

หลังจากผมได้เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ได้เพียง ๔ เดือนเท่านั้นเอง ผมขยับ
ราคาข้าวจาก ๒,๕๐๐ บาท ไปจนถึง ๔,๐๐๐ กว่า และผลสุดท้ายให้หลังก็ ๔,๐๐๐ บาท

(มนตรี พงษ์พานิช, กิจสังคม)

ผู้บรรยายเปรียบเทียบราคาข้าวก่อนและหลังที่ผู้บรรยายดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีกระทรวงพาณิชย์ด้วยการใช้คำเชื่อมแสดงลำดับเวลาก่อนหลัง ได้แก่ "จาก...ถึง" และใช้คำกริยาแสดงการทำให้เปลี่ยนแปลง ได้แก่ "ขยับ" และใช้จำนวนตัวเลขที่มีการเปลี่ยนแปลงไปตามลำดับจากน้อยไปมาก เพื่อเป็นการเปรียบเทียบความแตกต่างของราคาข้าวที่มีราคาสูงขึ้นกว่าเดิม เป็นความเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นหลังจากที่ผู้บรรยายเข้ามารับผิดชอบในตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ เป็นการอธิบายเพื่อแสดงความน่าเชื่อถือในผลงานของผู้บรรยาย

ตัวอย่าง

ในปี พ.ศ.๒๕๓๐ เราได้มีคนว่างงานถึง ๑,๓๒๑,๐๐๐ คน แต่พอมาถึงปี พ.ศ.๒๕๓๑
คนว่างงานเหลือเพียง ๕๒๕,๖๐๐ คน ปี ๒๕๓๒ คนว่างงานเหลือเพียง ๔๓๔,๑๐๐ คน
และปี ๒๕๓๓ คนว่างงานเหลือเพียง ๑๕๑,๐๐๐ คนเท่านั้น

(ประมาณ อติเรกสาร, ชาติไทย)

ผู้บรรยายเปรียบเทียบจำนวนคนว่างงานในปีต่าง ๆ โดยใช้คำเชื่อมแสดงการกล่าว
 แย้ง ได้แก่ "แต่" และใช้นามวลีแสดงเวลาที่เป็นปีพุทธศักราชตามลำดับจากน้อยไปมาก และ
 ใช้ตัวเลขแสดงจำนวนคนว่างงาน เพื่อเปรียบเทียบจำนวนคนว่างงานในแต่ละปี จาก พ.ศ. ๒๕๓๐
 ถึง พ.ศ. ๒๕๓๓ ผู้บรรยายแสดงให้เห็นความแตกต่างและความเปลี่ยนแปลงของคนว่างงาน
 ว่ามีจำนวนน้อยลง นอกจากจะเป็นการแสดงให้เห็นประสิทธิภาพในการทำงานและผลงาน
 ของพรรคที่นำขึ้นชมแล้ว การแสดงตัวเลขที่ชัดเจนยังเป็นการสร้างความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่
 นำเสนออีกด้วย

ตัวอย่าง

เมืองอเมริกันนั้นไม่เคยมีพระเจ้าแผ่นดิน ตั้งแต่ตั้งประเทศอเมริกาซึ่งมีอายุเพียง
๒๒๐ ปี ไม่เคยมีพระเจ้าแผ่นดินเลย ตรงข้ามกับประเทศไทย เราตั้งประเทศไทยมา
๔๐๐ ปี เก่าแก่กว่าสหรัฐมาก ตลอดระยะเวลา เราไม่เคยวางเว้นพระเจ้าแผ่นดินของ
เรา

(เดโช สนวนานนท์, ประชากรไทย)

ผู้บรรยายเปรียบเทียบระบอบการปกครองของสหรัฐอเมริกากับไทย โดยใช้คำเชื่อม
 แสดงการกล่าวแย้ง ได้แก่ "ตรงข้ามกับ" และการแสดงตัวเลขที่ต่างกันอย่างเห็นได้ชัด ผู้บรรยาย
 เปรียบเทียบจำนวนปีที่ตั้งประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศไทยเพื่อแสดงให้เห็นว่าประเทศไทย
 เก่าแก่กว่ามาก และมีระบอบการปกครองโดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขมาโดยตลอด ตรงข้าม

กับประเทศสหรัฐอเมริกาที่ไม่เคยมีพระมหากษัตริย์ ผู้ปราศรัยกล่าวเช่นนี้เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจชัดเจน และเพื่อสนับสนุนความคิดของผู้ปราศรัยที่เห็นว่า ประเทศไทยไม่ควรจะเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครองไปเป็นแบบประธานาธิบดีอย่างในสหรัฐอเมริกา

ตัวอย่าง

ทางพรรคชาติไทยนั้นเข้าใจปัญหาของรัฐวิสาหกิจได้ดีกว่าพรรคอื่น เพราะที่พรรคชาติไทยนั้น เมื่อตอนที่คุณบรรหาร ศิลปอาชาเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม ได้ส่งผมเข้าไปเป็นผู้อำนวยการ ร.ส.พ. เพื่อแก้ปัญหารัฐวิสาหกิจที่ขาดทุน และเราก็ทำสำเร็จ

(บองพล อติเรกสาร, ชาติไทย)

ผู้ปราศรัยเปรียบให้เห็นความแตกต่างระหว่างพรรคของตนกับพรรคอื่นด้วยการใช้กลุ่มคำที่ทำหน้าที่เป็นส่วนขยายแสดงการเปรียบเทียบ ได้แก่ "ดีกว่า" ซึ่งขยายกริยาวลี "เข้าใจปัญหาของรัฐวิสาหกิจ" โดยแสดงให้เห็นว่าพรรคของตนเข้าใจปัญหาของรัฐวิสาหกิจได้ดีกว่าพรรคการเมืองอื่น เนื่องจากผู้ปราศรัยได้เข้าไปทำหน้าที่แก้ปัญหารัฐวิสาหกิจที่ขาดทุนอย่าง ร.ส.พ. ได้สำเร็จ การเปรียบเช่นนี้ทำให้ผู้ฟังเชื่อถือว่าผู้ปราศรัยและพรรคมีความสามารถและมีประสบการณ์การทำงาน

ตัวอย่าง

ท่านอย่าลืมนะครับว่า เรายิ่งปราบ คอมมิวนิสต์ก็ยิ่งเพิ่ม เรายิ่งปราบ คอมมิวนิสต์ก็ยิ่งเพิ่ม

(วีระ มุสิกพงษ์, ความหวังใหม่)

ผู้ปราศรัยเปรียบให้เห็นความแตกต่างระหว่างการกระทำและผลที่เกิดขึ้นในลักษณะที่สวนทางกัน โดยใช้คำแสดงการเปรียบเทียบ ได้แก่ "ยิ่ง...ยิ่ง..." และใช้คำกริยาแสดงความตรงข้าม ได้แก่ "ปราบ" กับ "เพิ่ม" ผู้ปราศรัยกล่าวถึงนโยบายการกำจัด

คอมมิวนิสต์ โดยแสดงให้เห็นว่าการแก้ไขด้วยการปราบปรามมิได้ทำให้จำนวนคอมมิวนิสต์ลดลง หากกลับเพิ่มมากขึ้น การเปรียบเช่นนี้จะไร้ความสนใจของผู้ฟังได้ นอกจากการเปรียบต่างในลักษณะที่สวนทางกันแล้ว ยังมีการเน้นย้ำประโยคด้วยการกล่าวซ้ำประโยค ได้แก่ "เรายิ่งปราบคอมมิวนิสต์ยิ่งเพิ่ม"

ตัวอย่าง

เราได้มีการพัฒนาประเทศ เริ่มต้นที่ได้มีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมาเป็นจำนวนหลายฉบับด้วยกัน พัฒนากันมาเป็นเวลา ๓๐ กว่าปีแล้ว ก็ดูเหมือนว่า ยิ่งพัฒนา ประชาชนก็ยิ่งยากจนลงไปทุกวัน ยิ่งพัฒนา คนรวยก็รวยขึ้น คนจนก็จนลง

(คณิต บุญสุวรรณ, เอกภาพ)

ผู้ปราศรัยเปรียบให้เห็นความแตกต่างที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาว่ายิ่งประเทศพัฒนามากเท่าใด ความแตกต่างทางเศรษฐกิจระหว่างคนรวยกับคนจนก็ยิ่งมีมากขึ้นเท่านั้น ผู้ปราศรัยแสดงการเปรียบเทียบด้วยการใช้คำแสดงการเปรียบเทียบ ได้แก่ "ยิ่ง...ยิ่ง" คำกริยาที่แสดงความตรงข้าม ได้แก่ "พัฒนา" กับ "ยากจน" วลีแสดงความตรงข้าม ได้แก่ "คนรวย" กับ "คนจน" "รวยขึ้น" กับ "จนลง" การเปรียบต่างนี้เป็นกรเปรียบเทียบเพื่อให้ผู้ฟังเกิดความสนใจและเชื่อถือข้อมูลที่ผู้ปราศรัยนำเสนอ

ในการเปรียบต่าง นอกจากผู้ปราศรัยจะเปรียบด้วยการใช้ถ้อยคำสำนวนที่แสดงการกล่าวแย้ง และการใช้ตัวเลขที่แตกต่างกันแล้ว ยังมีการคิดคำนวณตัวเลขเพื่อขยายรายละเอียดของข้อมูลให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ทำให้ข้อมูลมีน้ำหนักน่าเชื่อถือ อีกทั้งยังเป็นการแสดงความสามารถทางการคิดคำนวณของผู้ปราศรัย ทำให้ผู้ฟังเกิดความเชื่อถืออีกด้วย

ตัวอย่าง

ปี ๒๕๑๔ ราคาข้าวगेวียนละ ๑.๘๐๐ บาท ท่านอาจารย์เข้ามาหนึ่งเป็นนายกรัฐมนตรี ท่านคิดว่าจะต้องไปประกันราคาข้าวเพื่อพี่น้องประชาชนชายข้าวในราคาสูง ตั้งราคา

ประกันได้ ๒,๕๐๐ บาท เพิ่มขึ้นอีก ๓๐๐ บาท ในปี ๒๕๑๘ มีข้าวอยู่ประมาณ ๒๐ ล้าน
เกวียน ได้เพิ่มเกวียนละ ๓๐๐ บาท ๗ x ๒ ๑๕ เท่ากับ ๑๕,๐๐๐ ล้าน

(มนตรี พงษ์พานิช, กิจสังคม)

ผู้ปราศรัยใช้ตัวเลขแสดงความแตกต่างของราคาข้าวด้วยการใช้คำกริยาที่แสดง
ความเปลี่ยนแปลง ได้แก่ "เพิ่มขึ้น" และการใช้ตัวเลขแสดงราคาข้าวที่เพิ่มขึ้น ผู้ปราศรัยแสดง
ให้เห็นว่าในปีพุทธศักราช ๒๕๑๘ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมชได้เป็นนายกรัฐมนตรี ได้ประกัน
ราคาข้าว และทำให้ข้าวมีราคาสูงขึ้นเกวียนละ ๓๐๐ บาท และผู้ปราศรัยได้คิดคำนวณจำนวน
เงินทั้งหมดที่เพิ่มขึ้น ได้แก่ "มีข้าวอยู่ประมาณ ๒๐ ล้านเกวียนได้เพิ่มเกวียนละ ๓๐๐ บาท
๗ x ๒ ๑๕ เท่ากับ ๑๕,๐๐๐ ล้าน" เพื่อแสดงให้เห็นให้ผู้ฟังเห็นชัดเจนว่าเงินที่เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก
และเป็นผลงานที่น่าชื่นชมอันเกิดจากนโยบายการประกันราคาข้าวของพรรค

ตัวอย่าง

มีคนเดินทางวันละ ๒๐ กิโลเมตร..๒๐ กิโลเมตรต่อวัน จะใช้เงิน ๑๒ บาท ชื่อตัว
กิโลละ ๖๐ สตางค์ แต่ถ้าอนุญาตให้ขึ้นกิโลเมตรละ ๕๐ สตางค์ จะใช้เงิน ๑๕ บาท
เพิ่มอีก ๖ บาท ไขกลับก็เพิ่ม ๑๒ บาทต่อวัน สมมุติว่ามีคนขึ้นประมาณล้านถึง ๒ ล้าน
คนต่อวัน วันหนึ่ง ๒ ล้านคน คนละ ๑๒ บาท วันละ ๒๔ ล้าน เดือนหนึ่ง ๖๐๐ กว่าล้าน
ปีหนึ่งเกือบ ๕,๐๐๐ ล้าน ๗,๐๐๐ กว่าล้าน

(มนตรี พงษ์พานิช, กิจสังคม)

ผู้ปราศรัยเปรียบเทียบราคาตัวและจำนวนเงินที่ผู้โดยสารจะต้องจ่ายในการเดินทาง
ทางโดยรถไฟ โดยใช้คำเชื่อมแสดงการกล่าวแย้ง ได้แก่ "แต่" และคำกริยาแสดงการเปลี่ยนแปลง
ได้แก่ "เพิ่ม" รวมทั้งใช้ตัวเลขแสดงจำนวนเงินที่เพิ่มขึ้นเพื่อเปรียบเทียบราคาตัวเดินทางโดย
รถไฟราคาเดิม คือ กิโลเมตรละ ๖๐ สตางค์ กับราคาที่รัฐบาลชุดปัจจุบันจะเพิ่มเป็นกิโลเมตรละ
๕๐ สตางค์ ประชาชนจะต้องจ่ายเงินเพิ่มขึ้น อีก ๖ บาท ผู้ปราศรัยได้คิดคำนวณราคาที่เพิ่มขึ้น
ว่าเป็นจำนวนเงินที่สูงมาก โดยสมมุติจำนวนคนที่ใช้บริการ แล้วคำนวณเงินที่เพิ่มขึ้นจากหนึ่งคน

านแต่ละวันเป็น ๒ ล้านในแต่ละวัน แต่ละเดือน และแต่ละปี เป็นการเปรียบเทียบให้เห็นความแตกต่างชัดเจนและแจ่มแจ้งจำนวนตัวเลข เพื่อให้ผู้ฟังสนใจข้อมูลที่ผู้ปราศรัยนำเสนอ

ตัวอย่าง

ความเชื่อมั่นจากการลงทุนจากที่เคยมีวงเงินลงทุนสูงถึง ๕๓๐,๓๕๒ ล้านบาท
๔๖๑,๕๐๓ ล้านบาท และ ๕๒๔,๓๕๔ ล้านบาท ในยุคพลเอกชาติชาย กลับลดเหลือเพียง
๒๗๗,๑๐๗ ล้านบาท

(ไม่ทราบชื่อ, ชาติพัฒนา)

ผู้ปราศรัยเปรียบเทียบความแตกต่างของจำนวนเงินลงทุนในประเทศไทยก่อนและหลัง พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ เป็นนายกรัฐมนตรี โดยใช้คำกริยาแสดงการเปลี่ยนแปลงในทางตรงข้าม ได้แก่ "กลับ" และใช้ตัวเลขแสดงจำนวนเงินลงทุนที่ลดน้อยลง ได้แก่ "๕๓๐,๓๕๒ ล้านบาท" "๔๖๑,๕๐๓ ล้านบาท" และ "๕๒๔,๓๕๔ ล้านบาท" กับ "๒๗๗,๑๐๗ ล้านบาท" ในสมัยที่พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณมิได้เป็นนายกรัฐมนตรี การเปรียบเทียบแสดงให้เห็นผลงานที่นำชื่นชมของพลเอกชาติชายที่สามารถทำให้มีเงินลงทุนสูง การเปรียบเทียบเช่นนี้ นอกจากจะแสดงความน่าเชื่อถือของข้อมูล และแสดงว่าผู้ปราศรัยรู้จริงแล้ว ยังเป็นการแสดงความน่าเชื่อถือของพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ หัวหน้าพรรคของผู้ปราศรัยว่าเป็นบุคคลที่มีความสามารถอีกด้วย

๒. การใช้อัญพนธ์

อัญพนธ์ หมายถึงข้อความจากเอกสาร คำพูด คำประพันธ์ของผู้อื่นที่คัดลอกหรือยกมากล่าวโดยไม่ได้เปลี่ยนแปลง ข้อความที่มักจะนำมาเป็นอัญพนธ์ได้แก่ข้อความที่เป็นข้อเท็จจริงหรือเขียนไว้อย่างสละสลวย กะทัดรัด ซึ่งผู้พูดเห็นว่าเป็นข้อความที่ดีจึงนำมาอ้างอิงประกอบให้ข้อมูลที่เสนอน่าเชื่อถือยิ่งขึ้น

ผู้ปราศรัยใช้อุณหจนมาประกอบการปราศรัยหาเสียงเพื่อให้คำปราศรัยน่าสนใจและช่วยเน้นความหมายข้อความให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น และทำให้ผู้ฟังสนใจและเกิดความประทับใจในคำปราศรัยหาเสียงได้ด้วย

อุณหจนที่ผู้ปราศรัยใช้ในการปราศรัยหาเสียง ได้แก่ คำขวัญ สำนวนและคำพังเพย คำกล่าว คำประพันธ์ และข้อความในเอกสาร

๒.๑ คำขวัญ

เมื่อผู้ปราศรัยต้องการจะกล่าวเน้นถึงความคิดรวบยอด อันเป็นความคิดสำคัญหรือแนวทางของพรรค ผู้ปราศรัยอาจกล่าวโดยใช้คำขวัญ ลักษณะของคำขวัญจะเป็นข้อความสั้น ๆ และอาจมีสัมผัสภายในข้อความนั้นเพื่อให้เกิดความคล้องจอง และทำให้คำขวัญนั้นจำง่ายหรือคำขวัญบางคำขวัญอาจจะไม่มีสัมผัสคล้องจองก็ได้ แต่เป็นลักษณะของการซ้ำคำบางคำในคำขวัญ หรือมีเฉพาะคำที่จะสื่อความคิดสำคัญเท่านั้น

คำขวัญที่ผู้ปราศรัยนำมากล่าวในคำปราศรัยหาเสียง อาจเป็นคำขวัญของบุคคล คำขวัญของพรรคการเมือง หรืออาจเป็นคำขวัญที่ใช้ในการรณรงค์เลือกตั้งของหน่วยงานราชการก็ได้ ผู้ปราศรัยใช้คำขวัญในการปราศรัยหาเสียงของตนเพื่อให้คำปราศรัยน่าสนใจ

ตัวอย่าง

"จริงใจ ไม่ย้ายพรรค รักประชาชน" สุชาติ ศรีสังข์ จากมหาสารคามครับ
(ไม่ทราบชื่อ, เอกภาพ)

"จริงใจ ไม่ย้ายพรรค รักประชาชน" เป็นคำขวัญที่ใช้แสดงคุณสมบัติของบุคคลคือ สุชาติ ศรีสังข์ ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคเอกภาพเพื่อแสดงว่าเป็นบุคคลที่มีความจริงใจ มีความรักประชาชน และมีความมั่นคง ไม่ย้ายพรรค อันเป็นคุณสมบัติทำให้ผู้ฟังเกิด

ความเชื่อถือผู้สมัคร เป็นคาวัวที่มีเสียงสัมผัสคล้องจองให้จำง่าย โดยเป็นการสัมผัสเสียงสระ
ในคำว่า จ กับ ไม่ และคำว่า พรรค กับ รัก

ตัวอย่าง

สโลแกนของเรา "หันหน้าเข้าหากัน เร่งสร้างพรรคเศรษฐกิจไทย"

(กร ทัพพะรังสี, ชชาติพัฒนา)

"หันหน้าเข้าหากัน เร่งสร้างพรรคเศรษฐกิจไทย" เป็นคาวัวซึ่งแสดงแนวทาง
สำคัญของพรรคชาติพัฒนาที่ต้องการเรียกร้องให้ทุกฝ่ายร่วมมือกัน ไม่ควรบาดหมางโกรธเคืองกัน
เพื่อเร่งพัฒนาเศรษฐกิจของชาติให้เจริญรุ่งเรือง แสดงถึงแนวคิดของพรรคชาติพัฒนาที่มีความ
ปรารถนาดีที่มุ่งพัฒนาประเทศชาติโดยมิได้คำนึงถึงความบาดหมางส่วนตัว ซึ่งจะทาให้ผู้ฟังเกิดความ
เลื่อมใส เป็นคาวัวที่มีเสียงสัมผัสคล้องจองให้จำง่าย โดยเป็นการสัมผัสเสียงสระในคำว่า กัน
กับ พรรค

ตัวอย่าง

ในการเลือกตั้งใหญ่ทั่วประเทศในครั้งนี้ พรรคหลังธรรมจึงมีคาวัวในการรณรงค์เลือกตั้ง
ในครั้งนี้ว่า "ยึดคุณธรรม นำประชาธิปไตย แก้ไขเศรษฐกิจ"

(อุดมศิลป์ ศรีแสงนาม, หลังธรรม)

"ยึดคุณธรรม นำประชาธิปไตย แก้ไขเศรษฐกิจ" เป็นคาวัวที่แสดงแนวทาง
หลักในการเลือกตั้งของพรรคหลังธรรมว่าเป็นพรรคที่มีคุณธรรม และจะใช้คุณธรรมในการพัฒนา
ประชาธิปไตยและแก้ไขเศรษฐกิจของชาติบ้านเมือง อันเป็นคุณสมบัติที่ช่วยสร้างความน่าเชื่อถือ
เป็นคาวัวที่มีเสียงสัมผัสคล้องจองให้จำง่าย โดยเป็นการสัมผัสเสียงสระในคำว่า ธรรม กับ
นำ และ โดย ในคำว่า "ประชาธิปไตย" กับ ไข ในคำว่า "แก้ไข"

ตัวอย่าง

สิ่งที่เราทำจะต้องแก้ไขก็คือแก้ไขในเรื่องการเมืองครับ "ทาการเมืองให้มีคุณธรรม เพื่อนำประชาชนให้ผาสุก"

(จำลอง ศรีเมือง, พลังธรรม)

"ทาการเมืองให้มีคุณธรรม เพื่อนำประชาชนให้ผาสุก" เป็นคำขวัญที่แสดงแนวคิดและแนวทางสำคัญอีกประการหนึ่งของพรรคพลังธรรมที่มุ่งเน้นที่คุณธรรม ต้องการจะทำให้การเมืองของไทยมีคุณธรรมเพื่อให้ประชาชนได้อยู่ดีมีความสุข อันเป็นคุณสมบัติที่น่าเชื่อถือของผู้สมัครที่มีความซื่อสัตย์และมีคุณธรรม เป็นคำขวัญที่มีเสียงสัมผัสคล้องจอง ง่าย ๆ โดยเป็นการสัมผัสเสียงสระในคำว่า ธรรม กับ นำ

ตัวอย่าง

พี่น้องประชาชนครับ เรามีคำสั้น ๆ ว่า "ปฏิรูปกองทัพ ปรับปรุงการเมือง" ต้องทำควบคู่กันไปนะครับ

(จำลอง ศรีเมือง, พลังธรรม)

"ปฏิรูปกองทัพ ปรับปรุงการเมือง" เป็นคำขวัญที่แสดงแนวคิดและแนวทางการทำงานอีกประการหนึ่งของพรรคพลังธรรมที่ต้องการจะปฏิรูปทางการทหาร และปรับปรุงทางด้านการเมือง หลังจากเกิดเหตุการณ์ในเดือนพฤษภาคม ๒๕๓๕ เป็นการแสดงความน่าเชื่อถือของผู้สมัครที่มีความตั้งใจที่จะทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติบ้านเมือง เป็นคำขวัญที่มีเสียงสัมผัสคล้องจองง่าย ๆ โดยเป็นการสัมผัสเสียงสระในคำว่า ทัพ กับ ปรับ ในคำว่า "ปรับปรุง"

ตัวอย่าง

เพราะฉะนั้น ท่านที่เคารพครับ การหาเสียงของพรรคพลังธรรมในครั้งนี้ จึงยืนยันยืนยันหยัด
ในคาชวัญที่ว่า "ยึดคุณธรรม นำประชาธิปไตย แก้ไขเศรษฐกิจ" แล้วท่านที่เคารพครับ
"๖๐ ปี ประชาธิปไตย ทางเลือกใหม่ คือพลังธรรม" ครับ

(อุดมศิลป์ ศรีแสงนาม, พลังธรรม)

ผู้ปราศรัยกล่าวถึงคาชวัญ ๒ คาชวัญ ได้แก่ "ยึดคุณธรรม นำประชาธิปไตย
แก้ไขเศรษฐกิจ" ซึ่งเป็นแนวทางหลักในการทำงานของพรรคพลังธรรม ส่วน "๖๐ ปีประชา-
ธิปไตย ทางเลือกใหม่ คือพลังธรรม" เป็นคาชวัญที่ใช้ประชาสัมพันธ์และรณรงค์ในการเลือกตั้ง
ครั้งนั้นในโอกาสที่ประเทศไทยมีประชาธิปไตยครบรอบ ๖๐ ปี เป็นคาชวัญที่มีเสียงสัมผัสคล้อง
จองให้จำง่าย โดยเป็นการสัมผัสเสียงสระ ได้แก่ ไตย นคาวว่า "ประชาธิปไตย" กับ นห้ม

ตัวอย่าง

ท่านพี่น้องประชาชนที่เคารพ พรรคพลังประชาชนชูคาชวัญว่า "จะแน่วแน่แก้ไขในสิ่งผิด"

(โสภณ หาญเจริญ, พลังประชาชน)

"จะแน่วแน่แก้ไขในสิ่งผิด" เป็นคาชวัญที่ผู้ปราศรัยนำมาจากเพลงความฝันอัน
สูงสุด เพื่อแสดงแนวทางสำคัญในการทำงานของพรรคพลังประชาชนที่ตั้งใจแน่วแน่แก้ไขสิ่งที่ผิดพลาด
สิ่งทีก่อให้เกิดปัญหาหรือความขัดแย้งต่าง ๆ ให้หมดไป เป็นการแสดงความตั้งใจและความจริงจัง
ที่จะทำงานเพื่อชาติบ้านเมืองเพื่อให้ผู้ฟังเกิดความเชื่อถือ เป็นคาชวัญที่มีเสียงสัมผัสคล้องจอง โดย
เป็นการสัมผัสเสียงสระนคาวว่า แน่ กับ แก้ และ ชแก้ไขกับ น

ตัวอย่าง

พรรคความหวังใหม่ที่มีอุดมการณ์สูงส่งว่า "ประเทศมั่นคง ประชาชนมั่งคั่ง"

(วีระ มุสิกพงษ์, ความหวังใหม่)

"ประเทศมั่นคง ประชาชนมั่งคั่ง" เป็นคาชวัญที่แสดงจุดมุ่งหมายและอุดมการณ์ในการทำงานของพรรคความหวังใหม่ที่ต้องการจะทำให้ประเทศชาติมีความมั่นคงและให้ประชาชนอยู่ดีกินดีและมีความมั่งคั่ง เป็นคาชวัญที่มีการสัมผัสเสียงพยัญชนะ ได้แก่ เสียง ม และ ค ใน คำว่า มั่นคง และ มั่งคั่ง

ตัวอย่าง

"๔๖ ปีของประชาธิปไตย ยืนหยัดอยู่กับความซื่อสัตย์สุจริต" ไม่เคยมีนักการเมืองคนใดของเราถูกยึดทรัพย์

(ชวน หลีกภัย, ประชาธิปัตย์)

"๔๖ ปีของประชาธิปไตย ยืนหยัดอยู่กับความซื่อสัตย์สุจริต" เป็นคาชวัญที่ผู้ปราศรัยแสดงลักษณะเด่นของพรรคที่มีความเก่าแก่ยาวนาน มีความมั่นคงถึง ๔๖ ปี และเป็นพรรคที่มีความซื่อสัตย์สุจริต เป็นการแสดงคุณสมบัติที่น่าเชื่อถือของพรรคว่าเป็นพรรคที่มีประสิทธิภาพการทำงานและมีความซื่อสัตย์สุจริต เป็นคาชวัญที่มีเสียงสัมผัสคล้องจองให้จำง่าย โดยเป็นการสัมผัสเสียงสระ ได้แก่ ปัตย์ ในคำว่า "ประชาธิปไตย" กับ หยัด ในคำว่า "ยืนหยัด"

ตัวอย่าง

สำคัญที่สุดก็คือว่า มีปัญหาของบ้านเมือง พรรคประชากรไทยมักบอกเสมอว่า "บ้านเมืองมีปัญหา พรรคประชากรไทยอาสาแก้ไข บ้านเมืองมีปัญหาคงแก้ไข พรรคประชากรไทยมีวิธี"

(สมัคร สุนทรเวช, ประชากรไทย)

ผู้ปราศรัยกล่าวถึงคาชวัญของพรรค ๒ คาชวัญ ได้แก่ "บ้านเมืองมีปัญหา พรรคประชากรไทยอาสาแก้ไข" และ "บ้านเมืองมีปัญหาคงแก้ไข พรรคประชากรไทยมีวิธี" ทั้งสองคาชวัญนี้แสดงลักษณะการชี้แจงเหตุผลและประชาสัมพันธ์ให้ผู้ฟังทราบว่า พรรคประชากรไทยมีปัญหาคือ ปัญหาต่าง ๆ ของบ้านเมืองอย่างดี พร้อมทั้งมีวิธีการที่จะแก้ไขปัญหาคือ การแสดงคุณสมบัติ

ที่นำ ชื่อถือของพรรคที่มีการดำเนินงานที่มีระบบและมีประสิทธิภาพ อีกทั้งมีความตั้งใจที่จะอาสาทำงาน เป็นคาชว้ญที่มีเสียงสัมผัสคล้องจองงำให้จำง่าย โดยเป็นการสัมผัสเสียงสระ ได้แก่ ชา ในคำว่า "ประชา" กับ สา ในคำว่า "อาสา" และ ไซ ในคำว่า "แก้ไซ" กับ ไทย ในคำว่า "ประชากรไทย"

ตัวอย่าง

พรรคความหวังใหม่ที่มีปณิธานว่า "จะรับใช้มวลมหาประชาราษฎร์ จะสร้างชาติให้มั่งคั่งมีศักดิ์ศรี จะเกิดทุนทุกพระองค์วงศ์จักรี จะกอบกู้คุณความดีในแผ่นดิน"

(วีระ มุสิกพงษ์, ความหวังใหม่)

"จะรับใช้มวลมหาประชาราษฎร์ จะสร้างชาติให้มั่งคั่งมีศักดิ์ศรี จะเกิดทุนทุกพระองค์วงศ์จักรี จะกอบกู้คุณความดีในแผ่นดิน" เป็นคาชว้ญอีกคาชว้ญหนึ่งของพรรคความหวังใหม่ที่แสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นตั้งใจในการทำงานรับใช้ประชาชน พัฒนาชาติให้เจริญก้าวหน้าจงรักภักดีต่อราชวงศ์และเกิดทุนสถาบันพระมหากษัตริย์ รวมไปถึงการทำคุณประโยชน์ต่าง ๆ ให้แก่ประเทศชาติ เป็นคาชว้ญที่มีลักษณะเป็นกลอนสุภาพ ๑ บท มีสัมผัสคล้องจองระหว่างวรรคเพื่อให้เกิดความไพเราะและจำง่าย โดยการสัมผัสเสียงสระในคำว่า ราษฎร กับ ชาติ คำว่า ศรี กรี ในคำว่า "จักรี" และ ดี

ตัวอย่าง

ที่เขาบอกว่า"ชายเสียง ชายสิทธิ์ เหมือนชายชีวิตชายชาติ" นั้น บัดนี้ท่านได้เห็นหรือยังครับว่า คำเตือนสตินั้นได้ผลเป็นจริงหรือไม่

(อุทัย พิมพ์ใจชน, เอกภาพ)

"ชายเสียง ชายสิทธิ์ เหมือนชายชีวิตชายชาติ" เป็นคาชว้ญของกระทรวงมหาดไทยที่ใช้รณรงค์มาให้มีการซื้อสิทธิ์ชายเสียงในการเลือกตั้งครั้งนี้ ผู้ปราศรัยเรียกว่า "คำ

เตือนสติ"และนำมาใช้เตือนผู้ฟังให้เห็นถึงผลเสียที่เกิดขึ้นจากการขายเสียงขายสิทธิ์ในการเลือกตั้ง เป็นคาชวัญที่มีลักษณะของการเปรียบเทียบ โดยใช้คำเชื่อมแสดงการเปรียบเทียบ ได้แก่ คำว่า "เหมือน" และมีการซ้ำคำกริยา "ขาย" และมีเสียงสัมผัสคล้องจองให้จำง่าย โดยจะมีทั้งสัมผัสพยัญชนะและสัมผัสสระ การสัมผัสพยัญชนะ ได้แก่ สัมผัสพยัญชนะ ช ส ในคำว่า ขายเสียง และ ขายสิทธิ์ และพยัญชนะ ช ช ในคำว่า ขายชีวิต และ ขายชาติ ส่วนการสัมผัสเสียงสระ ได้แก่ คำว่า สิทธิ์ กับ ชีวิต ในคำว่า "ชีวิต"

ตัวอย่าง

พรรคเสรีธรรมเป็นหนึ่งในพรรคการเมืองใหม่ของไทย ได้เกิดขึ้นจากแนวคิดในทางการเมืองของคอกเตอร์อาทิตย์ อุไรรัตน์ และนักการเมืองที่มีอุดมคติที่มุ่งหวังจะก้าวเดินไปในแนวทางสายกลาง ไม่ยึดติดกับขั้วใด ไม่ยึดติดอยู่กับผลประโยชน์ของฝ่ายใด ยึดมั่นและคำนึงเฉพาะความสันติสุขและสันติธรรมที่จะนำมาให้แก่ประชาชนชาวไทย โดยชูคาชวัญว่า "พรรคเสรีธรรม สู่วางทางใหม่ที่สดใสกว่า"

(ไม่ทราบชื่อ, เสรีธรรม)

"พรรคเสรีธรรม สู่วางทางใหม่ที่สดใสกว่า" เป็นคาชวัญที่ใช้ประชาสัมพันธ์และรณรงค์การเลือกตั้งครั้งนี้เพื่อให้ประชาชนสนับสนุนพรรคเสรีธรรมซึ่งเป็นพรรคใหม่ เป็นการเสนอแนวทางใหม่ที่ดีกว่าเพื่อนำไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองของชาติบ้านเมือง เป็นคาชวัญที่มีเสียงสัมผัสคล้องจองให้จำง่าย โดยการสัมผัสเสียงสระในคำว่า ใหม่ กับ ใส

ตัวอย่าง

ผลประโยชน์ของประชาชนคือแนวทางสำคัญของพรรคประชากรไทย ดังคาชวัญของพรรคประชากรไทยที่ว่า "เรื่องของบ้านเมืองต้องมาก่อนเรื่องของพรรค เรื่องของส่วนรวมต้องมาก่อนเรื่องส่วนตัว"

(ลลิตา ฤกษ์สำราญ, ประชากรไทย)

ผู้ปราศรัยใช้คำขวัญ "เรื่องของบ้านเมืองต้องมาก่อนเรื่องของพรรค เรื่องของส่วนรวมต้องมาก่อนเรื่องส่วนตัว" เป็นคำขวัญที่แสดงแนวคิดสำคัญของพรรคประชากรไทยว่าเป็นพรรคที่ตั้งใจจะทำงานเพื่อบ้านเมืองและสังคมโดยรวม ไม่คำนึงผลประโยชน์ส่วนตัวและพรรคของตน เป็นคำขวัญที่ไม่มีสัมผัสคล้องจอง แต่มีการซ้ำคำบางคำในคำขวัญ ได้แก่ "เรื่องของบ้านเมือง ต้องมาก่อนเรื่องของพรรค" "เรื่องของส่วนรวม ต้องมาก่อนเรื่องส่วนตัว"

ตัวอย่าง

เรามีคำขวัญของเราอยู่ที่ว่า "เราต้องช่วยกันเพราะชาติไม่ใช่ของใครคนเดียว"

(ประมาธ อติเรกสาร, ชาติไทย)

"เราต้องช่วยกันเพราะชาติไม่ใช่ของใครคนเดียว" เป็นคำขวัญของพรรคชาติไทยที่แสดงแนวคิดในการพัฒนาชาติว่า ทุกฝ่ายต้องสามัคคีร่วมมือกันช่วยพัฒนาชาติ เพราะประเทศไทยเป็นของทุกคนทุกฝ่าย ไม่ใช่ของคนใดคนหนึ่ง แสดงให้เห็นความตั้งใจและหวังดีของพรรคชาติไทยที่มีต่อชาติบ้านเมือง เป็นคำขวัญที่ไม่มีลักษณะของการสัมผัสคล้องจอง

ตัวอย่าง

เรามีคำขวัญว่า "สามัคคี ก้าวหน้า มั่นคง"

(ประมาธ อติเรกสาร, ชาติไทย)

"สามัคคี ก้าวหน้า มั่นคง" เป็นคำขวัญที่สื่อให้เห็นแนวคิดหลักในการทำงานของพรรคชาติไทยที่มุ่งเน้นที่ความสามัคคี ความก้าวหน้า และความมั่นคง ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่น่าเชื่อถือของผู้สมัครที่มีความมุ่งมั่น ตั้งใจที่จะทำงานเพื่อความก้าวหน้าของบ้านเมือง เป็นคำขวัญที่ไม่มีลักษณะการสัมผัสคล้องจอง แต่ใช้จังหวะของคำที่ลงเสียงหนัก ดังนี้ สาม-ัคคี ก้าว-หน้า มั่น-คง

๒.๒ สำนวนและคำพังเพย

ในการปราศรัยหาเสียง ผู้ปราศรัยอาจใช้สำนวน หรือคำพังเพยมาประกอบคำปราศรัยของตนเพื่อย้ำความหมายของสิ่งที่กล่าวถึงให้ชัดเจนและน่าสนใจ หรืออาจจะใช้สำนวนหรือคำพังเพยแสดงความหมายของสิ่งที่กล่าวค่านั้นทันที เพื่อให้ผู้ฟังนึกเห็นภาพและเกิดความเข้าใจชัดเจนขึ้น

สำนวน หมายถึง ถ้อยคำที่เรียบเรียงขึ้นเป็นข้อความพิเศษเฉพาะภาษาหนึ่ง ๆ ความหมายไม่ตรงตามคำ อาจเป็นความเปรียบก็ได้ คำพังเพย หมายถึง ถ้อยคำที่กล่าวแสดงความจริง อาจเป็นความคิดเห็น หรือแสดงสภาพการณ์หนึ่ง เพื่อนำไปใช้ให้เข้ากับเรื่องที่พูดให้ได้ความชัดเจนยิ่งขึ้น สำนวนบางสำนวน ผู้ปราศรัยอาจเพิ่มเติมข้อความเพื่อให้เข้ากับเนื้อหาในการปราศรัยหาเสียงของตน

ตัวอย่าง

นักการเมืองเหล่านั้น เวลาเขาเหล่านั้นได้รับการเลือกตั้งแล้ว ที่นองที่เคารพรับไหว้รับ จนกระทั่งมีคำพูดว่า "ไม่เห็นโรงศพ ไม่หลังน้ำตา ไม่ยุบสภา ไม่เห็นหน้าผู้แทน"

ครับ

(วิฑูร กรุณา, เสรีธรรม)

ผู้ปราศรัยยกสำนวน "ไม่เห็นโรงศพ ไม่หลังน้ำตา" เพื่อให้ประชาชนเห็นว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มีพฤติกรรมดังกล่าวนั้นไม่ดี ไม่สมควรจะเลือกเป็นผู้แทนราษฎร และเป็นการเร้าความสนใจจากผู้ฟังด้วย เนื่องจากมีการเพิ่มเติมข้อความ "ไม่ยุบสภา ไม่เห็นหน้าผู้แทน" ให้เข้ากับการเลือกตั้ง ทำให้คำปราศรัยน่าสนใจยิ่งขึ้น

"ไม่เห็นโรงศพ ไม่หลังน้ำตา" เป็นสำนวนในภาษาจีนที่ใช้กล่าวถึงบุคคลที่ไม่รู้ผิดชอบชั่วดี จนเมื่อได้เกิดเหตุการณ์ร้ายหรือมีผลเสียของเหตุการณ์นั้น จึงได้สำนึกหรือรู้สึก

ส่วน "ไม่ยุบสภา ไม่เห็นหน้าผู้แทน" เป็นส่วนที่เพิ่มเติมขึ้นมาเพื่อกล่าวถึงพฤติกรรมของนักการเมืองหรือผู้สมัครรับเลือกตั้งซึ่งมักจะมาพบปะและเยี่ยมประชาชนก็ต่อเมื่อต้องหาเสียงเลือกตั้งเท่านั้น เช่น เมื่อมีการยุบสภาและจะต้องมีการเลือกตั้งใหม่

ตัวอย่าง

ที่ผ่านมา "มีอาครยาวสาวได้สาวเอา" คนรวยนับวันก็จะรวยขึ้น คนจนนับวันแต่จะจนลง
(สุชาติ ศรีสังข์, เอกภาพ)

ผู้ปราศรัยใช้คำพังเพย "มีอาครยาวสาวได้สาวเอา" เพื่อกล่าวถึงสถานการณ์ที่บุคคลที่มีโอกาสดีกว่าและมีความได้เปรียบย่อมกอบโกยผลประโยชน์ได้มากกว่า ผู้ปราศรัยใช้คำพังเพยเพื่อสื่อความหมายได้ชัดเจนด้วยถ้อยคำที่สั้น

๒.๓ คากล่าว

ผู้ปราศรัยอาจกล่าวถึงคากล่าวของบุคคลใดบุคคลหนึ่งซึ่งอาจจะระบุบุคคลหรือที่มาของคากล่าว หรือไม่ระบุก็ได้ ในคำปราศรัยหาเสียง คากล่าวที่ยกมากล่าวอ้างนั้นอาจจะมีมาสนับสนุนความคิดหรือข้อความที่ปราศรัยให้ดูน่าเชื่อถือ หรือยกมากล่าวอ้างเพื่อให้สิ่งที่กล่าวถึงนั้นน่าสนใจก็ได้

๒.๓.๑ คากล่าวที่มีการระบุบุคคลหรือที่มา

เมื่อผู้ปราศรัยจะยกคากล่าวของบุคคลมากล่าวอ้าง ผู้ปราศรัยจะระบุผู้ที่เป็นเจ้าของคากล่าวหรือที่มาของคากล่าวนั้น เพื่อให้ผู้ฟังได้ทราบว่าคากล่าวนั้นเป็นของใครมาจากที่ใด ถ้าเป็นคากล่าวของบุคคลมักจะเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียงหรือเป็นบุคคลที่ผู้ปราศรัยเห็นว่ามีผลสำคัญ ผู้ปราศรัยมักจะกล่าวชื่อของบุคคลนั้นอย่างชัดเจน เช่น นายเบเลี่ยน หม่อมราชวงศ์ศีกฤทธิ ปราโมช ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างความน่าเชื่อถือให้แก่คำปราศรัยของตน

นอกจากนี้ผู้ปราศรัยอาจจะบุ้ที่มาของคากสาวในลักษณะที่ไม่ชัดเจนก็ได้ แต่จากถ้อยคำสำนวน
 แวดล้อมก็ทำให้เข้าใจได้ว่าผู้ปราศรัยกำลังยกคากสาวของผู้ใด เช่น การระบุตำแหน่งของ
 บุคคลนั้น หรือการระบุที่มาของคากสาวนั้น

ตัวอย่าง

เวลานี้ะครับ มวลมนุษยชาติของเราได้สร้างสิ่งแวดลอมขึ้นมากมายก่ายกองเหลือเกิน
 จนธรรมชาติจะรับไม่ไหวแล้ว อย่างที่นโปเลียนได้พูดไว้ว่า "เมื่อมนุษย์ทำลายธรรมชาติ
 ต่อไปธรรมชาติก็จะทำลายมนุษย์"

(เติมศักดิ์ ช่างหล่อ, พลังประชาชน)

ผู้ปราศรัยยกคากสาวโดยระบุว่าเป็นคากสาวของนโปเลียน เพื่อสนับสนุน
 ข้อความของผู้ปราศรัยเกี่ยวกับเรื่องที่มีมนุษย์ทำลายธรรมชาติและสิ่งแวดลอมให้หน้าเชื่อถือขึ้น และ
 เป็นการเรียกความสนใจจากผู้ฟังให้สนใจฟังคากสาวซึ่งผู้ฟังอาจจะยังไม่เคยทราบมาก่อน

ตัวอย่าง

าพณา หม่อมราชวงศ์ศีกฤทธิ ปราโมช ผู้ก่อตั้งพรรคกิจสังคมได้เห็นถึงปัญหาความ
 เดือดร้อนของพี่น้องประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกษตรกรชาวไร่ชาวนา ท่านกล่าวว่า
 "ทุกซ์ของชาวนาคือทุกซ์ของแผ่นดิน"

(ไม่ทราบชื่อ, กิจสังคม)

ผู้ปราศรัยยกคากสาว "ทุกซ์ของชาวนาคือทุกซ์ของแผ่นดิน" โดยระบุชื่อ
 หม่อมราชวงศ์ศีกฤทธิ ปราโมช ผู้เป็นเจ้าของคากสาวอย่างชัดเจน ทั้งนี้เพื่อเสริมให้ผู้ฟัง
 เกิดความเชื่อถือพรรคกิจสังคมที่ใส่ใจปัญหาความเดือดร้อนของชาวนาและเกษตรกร

ตัวอย่าง

งานชีวิตเคยเป็นอดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ เคยเป็นอดีตประธานสภาผู้แทนราษฎรและเป็นเจ้าของคำพูดที่ว่า "พวกผมรัก พรรคผมรัก แต่ผมรักประชาชนและประเทศชาติมากกว่า" ครับ พี่น้อง

(พินิจ จารุสมบัติ, เสรีธรรม)

ผู้ปราศรัยไม่ได้ระบุชื่อผู้เป็นเจ้าของคำกล่าวอย่างชัดเจน แต่ใช้ถ้อยคำสรวนแสดงตำแหน่ง ได้แก่ "อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ" "อดีตประธานสภาผู้แทนราษฎร" ทำให้เข้าใจได้ว่าเป็นคอกเตอร์อาทิตย์ อุไรรัตน์ หัวหน้าพรรคเสรีธรรม ผู้ปราศรัยยกคำกล่าวนี้มาเพื่อยกย่องหัวหน้าพรรคของตนที่รักประชาชน และเห็นแก่ประโยชน์ของประเทศชาติมากกว่าเรื่องส่วนตัว

ตัวอย่าง

พี่น้องครับ เข้าสู่พุทธท้านายแล้ว "เมืองหลวงควรชุนควรยาไฟ เมืองชั่วได้ไกลโจร เมืองชั่วได้ไกลหยอง เมืองชองได้ไ้แก่ ช้าวนั้นแพ้ภัยเมือง" เพราะเงินเบงค์ไทมันถึกเด้อ

(สุชาติ ศรีสังข์, เอกภาพ)

ผู้ปราศรัยได้ยกคำกล่าวโดยระบุว่ามาจากพุทธท้านาย ผู้ปราศรัยยกคำกล่าวนี้มาสนับสนุนข้อความที่ปราศรัยที่กล่าวถึงสภาพบ้านเมืองที่มีปัญหาราคาสินค้าแพงขึ้น โดยกล่าวเป็นสำเนียงภาษาถิ่นอีสาน

๒.๓.๒ คำกล่าวที่ไม่ได้ระบุบุคคลหรือที่มา

ผู้ปราศรัยยกคำกล่าวของบุคคลในการปราศรัยหาเสียงโดยไม่ระบุชื่อบุคคลผู้เป็นเจ้าของคำกล่าวนั้นหรือที่มา แต่จะกล่าวถึงโดยรวม ๆ เพื่อให้ทราบว่าเป็นคำพูด

ของผู้อื่น ไม่ใช่ของตนเอง ผู้ปราศรัยจะใช้ถ้อยคำสำนวนแสดงที่มาของคำกล่าวโดยไม่ระบุ
ชัดเจน ได้แก่ "มีคำกล่าวที่ว่า" "มีคนบอกว่า" "โบราณเขาว่า" "โบราณอีสานนั้นบอกว่า"
"คำกล่าวของนักการเมืองท่านหนึ่งกล่าวว่า"

ตัวอย่าง

คำกล่าวของนักการเมืองท่านหนึ่งกล่าวว่า "ทุกข์ของชาวนาคือทุกข์ของแผ่นดิน" แน่นนอน
ครึ่งหนึ่งของทุกข์ของแผ่นดินคือทุกข์ของคนอีสานครับ

(สมศักดิ์ คุณเงิน, เสรีธรรม)

ผู้ปราศรัยยกคำกล่าวที่ว่า "ทุกข์ของชาวนาคือทุกข์ของแผ่นดิน" โดย
ไม่ได้ระบุชื่อบุคคลที่เป็นเจ้าของคำกล่าวนี้ หากแต่กล่าวอย่างกว้าง ๆ ว่าเป็นนักการเมืองท่าน
หนึ่ง อันที่จริง คำกล่าวนี้เป็นคำกล่าวของพลตรีหม่อมราชวงศ์ศึกฤทธิ์ ปราโมช ที่ได้กล่าวไว้
เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งเป็นนายกรัฐมนตรีของไทย แต่ผู้ปราศรัยก็ยกมากล่าวโดยไม่ได้ระบุที่มา
ผู้ปราศรัยอาจจะไม่ทราบที่มาของคำกล่าวนี้จริง ๆ หรืออาจจะมีเจตนาที่จะไม่กล่าวถึงชื่อบุคคล
ผู้เป็นเจ้าของคำพูดดังกล่าวก็ได้ เนื่องจากต่างพรรคการเมืองกัน เพราะพลตรีหม่อมราชวงศ์
ศึกฤทธิ์ ปราโมชนั้นเป็นผู้ก่อตั้งและสังกัดพรรคกิจสังคม ในขณะที่ผู้ปราศรัยสังกัดพรรคเสรีธรรม
ผู้ปราศรัยยกคำกล่าวนี้มาก็เพื่อให้คำปราศรัยของตนน่าสนใจทำให้ผู้ฟังโดยเฉพาะคนอีสานเห็นว่า
ผู้ปราศรัยซึ่งลงสมัครเป็นผู้แทนราษฎรในจังหวัดในภาคอีสานใส่ใจปัญหาของคนอีสาน

ตัวอย่าง

พี่น้องที่รักที่เคารพคะ มีคำกล่าวที่ว่า "ถ้าจะสร้างชาติ ต้องสร้างคนก่อน"

(ลลิตา ฤกษ์สาราณ, ประชากรไทย)

คำกล่าวที่ว่า "ถ้าจะสร้างชาติ ต้องสร้างคนก่อน" ผู้ปราศรัยมิได้
ระบุแหล่งที่มาของคำกล่าวว่าเป็นคำกล่าวของใคร โดยผู้ปราศรัยใช้ถ้อยคำสำนวนกล่าวอย่าง

กว้าง ๆ ว่า "มีคำกล่าว" ตามด้วยข้อความที่ยกมา เพื่อให้เป็นวิธีการนำเข้าสู่สิ่งที่ผู้
ปราชญ์จะกล่าวถึง คือ การสร้างคนด้วยการศึกษา

ตัวอย่าง

พี่น้องที่เคารพครับ โบราณเชื่อว่าไว้คำหนึ่ง "ภาคเหนือให้ปลูกไม้ ภาคใต้ให้ปลูกยาง
ภาคกลางให้ปลูกข้าว ภาคอีสานเราต้องเลี้ยงวัวควาย"

(สมศักดิ์ คุณเงิน, เสรีธรรม)

ผู้ปราชญ์ยกคำกล่าวของโบราณโดยไม่ได้ระบุที่มาชัดเจน แต่ใช้
ถ้อยคำสั้นวกกล่าวอย่างกว้าง ๆ ได้แก่ "โบราณเชื่อว่า" เพื่อให้สิ่งที่ผู้ปราชญ์กล่าวนั้นน่า
เชื่อถือและเป็นการแสดงให้เห็นความคิดของผู้ปราชญ์ที่ว่า ภาคอีสานนั้นแห้งแล้งไม่เหมาะแก่
การเพาะปลูก เหมาะแก่การเลี้ยงสัตว์จำพวกวัวและควาย

ตัวอย่าง

โบราณอีสานนั้นบอกว่า "ฝนตกดินจนจนหาหมาฮ่อมตง ไทโยล่ม ไทบ่เต็ม" พี่น้องเอ๋ย
ฝนท่าเดียวกัน คนรวยนับแต่รวยขึ้น คนจนนับแต่มีมือ "เตี้ยลงสาละวันเตี้ยลง"

(สุชาติ ศรีสังข์, เอกภาพ)

ผู้ปราชญ์ยกคำโบราณของอีสานเพื่อมาสนับสนุนคำปราชญ์ที่กล่าว
ถึงสภาพบ้านเมืองที่คนรวยรวยมากขึ้น คนจนยิ่งจนลง และได้ยกข้อความบางส่วนของเพลง
"สาละวัน" ซึ่งเป็นข้อความที่มีชื่อเสียง ได้แก่ "เตี้ยลง สาละวันเตี้ยลง" เพื่อย้ำถึงความ
ตกต่ำความยากจนให้ชัดมากยิ่งขึ้น การยกคำกล่าวมาประกอบคำปราชญ์เพื่อช่วยให้ผู้ฟัง
สนใจคำปราชญ์ยิ่งขึ้น

ตัวอย่าง

การดำเนินการทางการเมืองของเมืองไทยนั้น ผู้นำก็สำคัญ ที่มีคนบอกว่า "ถ้าหัวไม่
กระดิก หางก็ไม่ส่าย"

(อุทัย พิมพ์ใจชน, เอกภาพ)

ผู้ปราศรัยยกคำกล่าวของบุคคลที่ว่า "ถ้าหัวไม่กระดิก หางก็ไม่ส่าย" โดยไม่ได้ระบุชื่อเจ้าของคำกล่าวชัดเจน แต่กล่าวอย่างกว้าง ๆ ว่า "มีคนบอกว่า" เพื่อแสดงให้เห็นว่าไม่ใช่ข้อความที่ผู้ปราศรัยคิดขึ้นเอง ผู้ปราศรัยยกคำกล่าวนี้เพื่อประกอบคำอธิบายของตนว่า "ผู้นำก็สำคัญ" ความหมายของคำกล่าวนี้เป็นลักษณะของสำนวนเปรียบเทียบกับร่างกายของสัตว์ ถ้าส่วนหัวที่เป็นส่วนสำคัญกระดิกแล้ว ส่วนหางมักจะต้องเกิดความเคลื่อนไหวคือส่ายไปมาด้วย เมื่อนำมาเปรียบกับคน "หัว" ซึ่งเป็นส่วนสำคัญเปรียบได้กับผู้นำ หรือผู้บังคับบัญชาที่มีความประพฤติปฏิบัติอย่างไร จะมีส่วนทำให้ผู้ตามหรือผู้ใต้บังคับบัญชาซึ่งเปรียบได้กับ "หาง" ประพฤติปฏิบัติเช่นนั้นด้วย

๒.๔ คำประพันธ์

คำประพันธ์ที่ผู้ปราศรัยยกมากล่าวในคำปราศรัยหาเสียงจะเป็นบทกลอนที่มีความหมายดี หรืออาจเป็นบทกลอนที่มีชื่อเสียง เป็นที่รู้จักโดยทั่วไป ผู้ปราศรัยนำบทกลอนเหล่านี้มาประกอบคำปราศรัยหาเสียงเพื่อแสดงความหมายของข้อความในคำปราศรัยให้ชัดเจน และทำให้คำปราศรัยน่าสนใจและน่าประทับใจยิ่งขึ้น ในการยกคำประพันธ์เหล่านี้มากล่าวอ้าง ผู้ปราศรัยจะไม่ระบุแหล่งที่มาของคำประพันธ์ นอกจากนี้ที่ผู้ปราศรัยอาจเพิ่มเติมบางส่วนเพื่อให้เข้ากับเนื้อหาของคำปราศรัยยิ่งขึ้น

ตัวอย่าง

พี่น้องประชาชนบางท่านก็สงสัย แล้วอยู่มาได้ยังไงตั้ง ๔ ปีกว่า ๆ ท่านพี่น้องประชาชน

ครับ

"อันความกรุณาปราณี

จะมีใครบังคับก็หาไม่

หลั่งมาเอง เหมือนฝนอันชื่นใจ

จากปากฟ้าสุราลัยสู่แดนดิน"

ประชาชนให้มาครับ

(จำลอง ศรีเมือง, พลังธรรม)

ผู้ปราศรัยยกบทกลอนดังกล่าวซึ่งเป็นบทพระราชนิพนธ์ที่มีชื่อเสียงจากเรื่อง "เวนิสวาณิช" พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยใช้เป็นคำตอบของประโยคคำถาม แสดงให้เห็นว่า การที่พรรคพลังธรรมคงอยู่ได้นั้นด้วยการสนับสนุนของประชาชน ผู้ปราศรัยจึงยกบทพระราชนิพนธ์ขึ้นมาเพื่อให้ประทับใจผู้ฟังและเป็นการแสดงความกตัญญูรู้คุณของพรรคพลังธรรมที่มีต่อประชาชนด้วย

ตัวอย่าง

ผู้นำของพรรคพลังธรรมนั้น ในด้านความซื่อสัตย์สุจริต ในด้านการเสียสละเพื่อบ้านเมือง และในด้านความสำเร็จในการบริหารบ้านเมืองนั้น ไม่เพียงแต่คนไทยเท่านั้นที่รับรู้ ทางสากลยังยอมรับในคุณค่าความสามารถเหล่านี้จนพี่น้องประชาชนหลายคนได้ให้แบบอย่างแก่ผู้นำพรรคพลังธรรมว่า

" เป็นแบบอย่างคุณความดีแห่งชีวิต เป็นเมิ่งมิตรของคนจนทั้งผอง
เป็นนักสู้ผู้มุ่งมั่นตามครรลอง เป็นผู้ครองที่ยิ่งใหญ่กลางใจคน"

(สุธรรม แสงประทุม, พลังธรรม)

ผู้ปราศรัยยกคำประพันธ์โดยไม่ได้ระบุที่มาชัดเจน แต่กล่าวอ้างว่ามาจากประชาชน คำประพันธ์มีความหมายที่แสดงความเป็นคนดี มีความเป็นมิตร เป็นนักสู้ และเป็นนักปกครองที่ยิ่งใหญ่ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่ดีของนักการเมือง ผู้ปราศรัยยกคำประพันธ์นี้มาสนับสนุนคำปราศรัยของตนเพื่อให้ผู้ฟัง เชื่อมถือหัวหน้าพรรคพลังธรรม

ตัวอย่าง

พรรคพลังธรรมจึงเป็นพรรคที่ก่อตั้งขึ้นมาและเพื่อดำเนินภารกิจอย่างเข้มแข็งเติบโตใหญ่
เรื่อย ๆ เข้าทานองที่ว่า

"จันยี่งทุบยี่งหอม เหล็กยี่งหลอมยี่งแข็ง
คนยี่งสู้ยี่งแกร่ง พลังธรรมยี่งสู้ยี่งชนะครับ"

(สุธรรม แสงประทุม, พลังธรรม)

ผู้ปราศรัยยกคำประพันธ์โดยไม่ได้ระบุที่มาของคำประพันธ์ และได้
เพิ่มข้อความที่เกี่ยวข้องกับพรรคของตนเพื่อเน้นให้เห็นความสำคัญและความน่าเชื่อถือของพรรค
คำประพันธ์เดิมได้แก่ "จันยี่งทุบยี่งหอม เหล็กยี่งหลอมยี่งแข็ง คนยี่งสู้ยี่งแกร่ง" ส่วนที่เพิ่ม
เติมได้แก่ "พลังธรรมยี่งสู้ยี่งชนะ" การยกคำประพันธ์ที่แสดงความเป็นนักสู้ ความแข็งแกร่ง
อดทน ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่ดีของนักการเมืองจึงทำให้ผู้ฟังสนใจ ประทับใจ และเกิดความเชื่อถือ
พรรคพลังธรรม

ตัวอย่าง

ท่านพี่น้องประชาชนครับ พรรคพลังธรรมขอขอบคุณอย่างยิ่งที่ทำให้ความกรุณากับพรรคพลัง
ธรรมต้อนรับพรรคพลังธรรม ในทุกหนทุกแห่งที่พรรคพลังธรรมไปพบปะกับพี่น้องประชาชน
และท่านก็จะช่วยสร้างมิติใหม่ของสังคมไทยขึ้นมา

"สักวันหนึ่งดอกไม้บ้านสะพรั่ง สักวันหนึ่งคนจริงจิงจะหลากหลาย
สักวันหนึ่งคนดีทั้งหญิงชาย จะเกิดขึ้นมากมายเต็มแผ่นดิน"

เพราะท่านสนับสนุนพรรคพลังธรรมครับ

(จำลอง ศรีเมือง, พลังธรรม)

ผู้ปราศรัยยกคำประพันธ์โดยไม่มีระบุที่มา คำประพันธ์นี้มีความหมาย
ที่แสดงถึงความหวังที่จะมีคนดีจำนวนมากซึ่งอย่างจริงจัง ผู้ปราศรัยยกคำประพันธ์มาสนับสนุน
คำปราศรัยของตน เพื่อแสดงให้เห็นว่าความหวังดังกล่าวจะเป็นจริงได้ ผู้ฟังจะต้องสนับสนุน

และเลือกผู้สมัครของพรรคหลังธรรม เนื่องจากผู้สมัครของพรรคเป็นคนดี และเป็นคนที่จะทำงานให้ชาติบ้านเมืองอย่างจริงจัง

ตัวอย่าง

สำหรับผมเองและพรรคเอกภาพขอยืนยันด้วยครับว่า

"เพื่อลบรอยคราบน้ำตาประชาราษฎร์ สักพันชาติจักสู้ม้วยด้วยทศวรรษ
แม้ชีพาหมีเหมือนหวังอีกครั้งครัน จักน้อมพลีชีพนั้นเพื่อมวลชน"

ผมสุชาติ ศรีสังข์ ขอฝากพี่น้องด้วยครับ วันที่ ๑๓ กันยายน

(สุชาติ ศรีสังข์, เอกภาพ)

ผู้ปราศรัยยกคำประพันธ์ที่มีชื่อเสียงของจิตร ภูมิศักดิ์มาอ้างถึง แต่ไม่ได้ระบุที่มา คำประพันธ์นี้มีความหมายที่แสดงให้เห็นถึงจุดมุ่งหมายและความตั้งใจที่จะเสียสละและทำงานเพื่อให้ประชาชนมีความอยู่ดีกินดี ผู้ปราศรัยยกคำประพันธ์มาสนับสนุนคำปราศรัยของตนเพื่อให้ผู้ฟังประทับใจในความมุ่งมั่นของผู้ปราศรัยที่พร้อมจะเสียสละและทำงานเพื่อประชาชนและประเทศชาติ

๒.๕ ข้อความในเอกสาร

ผู้ปราศรัยยกข้อความในเอกสารมากล่าวอ้างเพื่อช่วยเสริมให้ข้อมูลที่ผู้ปราศรัยนำเสนอ น่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น การยกข้อความในเอกสารมากล่าวอ้างนั้น นอกจากจะช่วยแสดงความน่าเชื่อถือแล้ว ยังช่วยสร้างความน่าสนใจให้แก่คำปราศรัยด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ถ้าข้อความนั้นเป็นเอกสารที่ประชาชนทั่วไปไม่มีโอกาสได้รับรู้ หากผู้ปราศรัยนำมาเปิดเผยต่อสาธารณชน ก็จะทำให้ผู้ฟังตั้งใจและสนใจฟังเป็นพิเศษ

ข้อความในเอกสารที่ผู้ปราศรัยยกมากล่าวในคำปราศรัยที่พบในข้อมูล ผู้ปราศรัยจะอ้างถึงแหล่งที่มาของเอกสารนั้นอย่างชัดเจน เช่น หนังสือกราบบังคมทูลพระบาทสมเด็จพระ

พระเจ้าอยู่หัว ข้อความในหนังสือพิมพ์ นอกจากนี้ในเอกสารสารที่ยกมากสาวอ้างอาจเป็นข้อความในแผ่นป้ายหาเสียงของพรรคการเมืองก็ได้ โดยผู้ปราศรัยอาจจะไม่ได้ระบุชื่อพรรคการเมืองอันเป็นแหล่งที่มาของข้อมูลอย่างชัดเจน แต่จากถ้อยคำสำนวนที่กล่าวถึงก็ทำให้เข้าใจได้ว่าเป็นพรรคการเมืองใด

ตัวอย่าง

ในขณะที่เดียวกัน ผมก็ออกมาให้สัมภาษณ์หนังสือพิมพ์ซึ่งยังเป็นหลักฐานในวันนี้ ผมจะอ่านให้ฟังนะครับว่า "นายมนตรีกล่าวต่อไปว่าอย่างไรก็ตามในประเด็นที่ ๔ และที่ ๕ คงต้องหารือกับ ๔ พรรคการเมืองฝ่ายค้านจะเห็นพ้องต้องกันหรือไม่ และในระยะเวลาที่จะมีการผ่อนปรนระยะเวลาหนึ่ง นานเท่าไร อย่างไร"

(มนตรี พงษ์พานิช, กิจสังคม)

ผู้ปราศรัยยกข้อความที่ปรากฏในเอกสารซึ่งผู้ปราศรัยระบุว่าเป็นหนังสือพิมพ์แต่ไม่ได้ระบุชื่อหนังสือพิมพ์ดังกล่าว การยกข้อความในหนังสือพิมพ์นี้ก็เพื่อสนับสนุนให้เห็นว่าข้อความที่ปราศรัยเป็นความจริง ผู้ปราศรัยเป็นผู้หนึ่งที่ร่วมตกลงแก้ไขรัฐธรรมนูญจริง สามารถยืนยันได้จากคำสัมภาษณ์ที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ที่ผู้ปราศรัยนำมาอ่านให้ฟัง การยกข้อความมาเช่นนี้จึงทำให้สิ่งที่ผู้ปราศรัยกล่าวถึงน่าเชื่อถือและทำให้ผู้ฟังสนใจ

ตัวอย่าง

ดร.อาทิตย์ อุไรรัตน์เกิดไปเรียกประชุมในวันที่ ๘ นี้เป็นหนังสือลายมือ ดร.อาทิตย์ นะครับว่า "เรียน หัวหน้าพรรคชาติไทย สามัคคีธรรม กิจสังคม ประชากรไทย ราษฎร ด้วยได้ทราบว่าขณะนี้สถานการณ์ชุมนุมประท้วงได้คลี่คลายไปบนทางที่ดีขึ้น ดังนั้นเพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์ จึงอยากเรียนปรึกษาหารือเป็นการเร่งด่วน โดยขอเลื่อนการประชุมร่วมระหว่างพรรครัฐบาล ฝ่ายค้านมาเป็นวันนี้เวลา ๑๔ น."

(มนตรี พงษ์พานิช, กิจสังคม)

ผู้ปราศรัยนำเอกสารและยกข้อความในเอกสารมากล่าวเพื่อให้ข้อมูลที่ผู้ปราศรัยนำเสนอชัดเจนและน่าเชื่อถือยิ่งขึ้น เป็นการแสดงว่าตนและพรรคการเมืองร่วมรัฐบาลขณะนั้นมิได้เป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดเหตุการณ์รุนแรงในเดือนพฤษภาคม ๒๕๓๕ เพราะพรรคร่วมรัฐบาลได้นัดหมายที่จะประชุมเพื่อหาทางแก้ไขกับพรรคฝ่ายค้านแล้ว แต่เหตุเกิดขึ้นมาเพราะคอกเตอร์อาทิตย์ อุไรรัตน์ เลื่อนการประชุมอย่างกะทันหัน การยกข้อความมาเช่นนี้ทำให้คาบปราศรัยนำ เชื่อถือและทำให้ผู้ฟังสนใจ

ตัวอย่าง

ดร.อาทิตย์ทำหนังสือกราบบังคมทูลพระเจ้าอยู่หัวทำหนังสือถึงราชเลขาธิการว่า "ตามที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงห่วงใยในสถานการณ์ของบ้านเมืองและได้ให้หัวหน้าพรรคการเมืองต่าง ๆ กราบบังคมทูลถามความเห็นเกี่ยวกับปัญหาอุปสภานั้น กระผมได้เรียนเชิญหัวหน้าพรรคทุกพรรคมาประชุมปรึกษาหารือ เพื่อแสวงหามาตรการผ่อนคลายความตึงเครียดและความไม่เรียบร้อยลง โดยได้มีหัวหน้าพรรคมาร่วมประชุมที่รัฐสภาเมื่อเวลา ๑๔.๐๐ น... ทั้งนี้ สักท่ายพรรคการเมืองร่วมรัฐบาลจะได้รับแรงค้ำหนุนการตามขั้นตอนภายในพรรคให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว เพื่อพร้อมที่จะเสนอแก้ไขรัฐธรรมนูญได้ในวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ศกนี้ ลงชื่อ อาทิตย์ อุไรรัตน์"

(มนตรี พงษ์พานิช, กิจสังคม)

ผู้ปราศรัยยกข้อความในหนังสือกราบบังคมทูลของคอกเตอร์อาทิตย์ อุไรรัตน์ เพื่อแสดงความน่าเชื่อถือของข้อมูลและทำให้ผู้ฟังเกิดความสนใจและตั้งใจฟังข้อความในเอกสารนั้นเป็นพิเศษ เนื่องจากเป็นข้อมูลที่ผู้ฟังไม่เคยทราบมาก่อน

ตัวอย่าง

กระผมແປລກຈເລືອເກິນ พรรคการเมืองเก่าแก่เหลือเกินนะครับ เก่าแก่ที่สุดในประเทศไทย คือมีอายุอานามถึง ๘๖ ปี..เขียนขึ้นป้ายที่ประหลาดครับ บอกว่า "ผมเชื่อมั่น

ในระบอบรัฐสภา" อีกแผ่นหนึ่งก็มาบอกว่า "อุดมการณ์ไม่เคยเปลี่ยนแปลง" ก็ทำไมต้องมาบอกเขาสะคริบว่าอุดมการณ์ไม่เคยเปลี่ยนแปลง เพราะว่าพรรคประชากรไทย ตลอดระยะเวลา ๑๓ ปี ไม่เคยเปลี่ยนอุดมการณ์และก็เชื่อมั่นในระบอบรัฐสภาอย่างที่สุดเหมือนกัน

(เคโซ สวานานท์, ประชากรไทย)

ผู้ปราศรัยยกข้อความในแผ่นป้ายหาเสียง ซึ่งเป็นคำกล่าวของบุคคลในพรรคการเมืองหนึ่งที่ไม่ระบุชื่อพรรคและชื่อบุคคลชัดเจน แต่จากถ้อยคำสำนวนที่กล่าวถึง คือ "เก่าแก่เหลือเกิน" "เก่าแก่ที่สุด" "มีอายุอานามถึง ๔๖ ปี" ก็ทำให้ผู้ฟังทราบได้ว่า พรรคการเมืองที่ผู้ปราศรัยกล่าวถึงนั้นคือพรรคประชาธิปัตย์ เนื่องจากเป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปว่า พรรคประชาธิปัตย์เก่าแก่ที่สุดในบรรดาพรรคการเมืองของไทย คือตั้งมาแล้วถึง ๔๖ ปี และคำกล่าวของบุคคลในพรรคประชาธิปัตย์ที่ผู้ปราศรัยยกมานี้ แม้จะไม่ได้ระบุชื่อของบุคคล แต่ก็ทำให้ผู้ฟังเข้าใจได้ว่าบุคคลดังกล่าวคือนายชวน หลีกภัย หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ เนื่องจากมีแผ่นป้ายที่พรรคประชาธิปัตย์ใช้ในการรณรงค์เลือกตั้งที่มีภาพนายชวน หลีกภัย พร้อมทั้งข้อความดังกล่าวนี้โดยทั่วไป

ผู้ปราศรัยยกข้อความในแผ่นป้ายหาเสียง ได้แก่ "ผมเชื่อมั่นในระบบรัฐสภา" และ "อุดมการณ์ไม่เคยเปลี่ยนแปลง" เพื่อต้องการจะวิพากษ์วิจารณ์ข้อความดังกล่าวว่าเป็นข้อความที่ "ประหลาด" เนื่องจากผู้ปราศรัยเห็นว่าพรรคการเมืองและนักการเมืองอื่น ๆ เช่นพรรคประชากรไทยก็เชื่อมั่นในระบบรัฐสภาและไม่เคยเปลี่ยนอุดมการณ์ จึงไม่มีความจำเป็นใด ๆ ที่จะต้องกล่าวให้ประชาชนได้ทราบ